

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

8-мы год выдання.

ШТОДЗЕННАЯ ГАЗЭТА.

№ 54 (1946) Нядзеля, 6-га сакавіка 1927 г.

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА:		ПЛАТА ЗА АБВЕСТІ:		ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫ:	
На 1 месяц	70 к.	За рэдакцыйнае пасыл тэксту — р. 50 к.		За 1 дакумент	35 кап.
3	2 р. — к.	За рэдакцыйнае пасыл тэксту і р. — к.		Бесплатна і чырвоначарна	15 "
6	4 р. — к.	За рэдакцыйнае перад тэкстам і р. 50 к.		за дакумент	15 "
1 год	7 р. — к.	Сьпешныя—на 50 проц. даражэй.		За кожны дадаковы	5 "
Зьмена адрасу: імя і прозьвішча	— 20 к.	Звыш тарафу бярыцца 10 проц. налогу.		Публікацыі ЗАГЧУ—3 руб.	
імя і прозьвішча	— 10 к.				

Падпіска прымаецца ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах. Абвесткі прымаюцца канторай газэты: Менск, роў. Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў). Тэл. рэдакцыі № 478—канторы. Тэл. рэдактара № 769.—Тэл. канторы № 244.

На барацьбу за зьніжэньне цэн.

Усе пытаньні нашай эканомікі ў першую чаргу залежаць ад палітыкі цэн, якую будучыя праводзіць нашы гандлюючыя органы.

Палешаньне дабрабыту працоўных, захаваньне рэальнага ўзроўню зарплат, узмацненьне сувязі гораду з вёскаю, павялічэньне таваразвароту, — усе яны ў першую чаргу залежаць ад узроўню цэн на прамысловыя тавары, а таксама на сельска-гаспадарчыя прадукты. Бясспрэчным зьяўляецца, што цэны на сельска-гаспадарчыя прадукты будучыя памяншацца, што рабочы, служачы і наогул гарадзкое насельніцтва атрымаюць танны хлеб толькі тады, як горад дасць вёсцы танную мануфактуру, сельска-гаспадарчыя машыны, цывілі, жалеза і інш. рэчы, патрэбныя для сельскай гаспадаркі.

Больш году таму наша партыя, савецкая ўлада ўзялі рашучы курс на зьніжэньне аптэчных і раздробных цэн. Мы за гэты год масм цэлы шэраг дасягненьняў у галіне рацыяналізацыі, удасканаленьня нашае вытворчасьці, што зусім зразумела павінна было адбіцца на становішчы цэн у бок іх паніжэньня. Але на жаль мы ня можам пахваліцца таннымі цэнамі, наадварот, па некаторых таварах мы масм нават павышэньне.

Апошні пленум ЦК УсеКП(б) і ЦК кампартыі Беларусі яшчэ раз выразна адзначылі неабходнасьць рашучага курсу на паніжэньне раздробных цэн. На вялікі жаль, ня глядзячы на цэлы шэраг дырэктых спажывец, як гарадскі, так і вясковы тавару па паніжанай цэне не атрымлівае. Мы сьвёра ў газэце друкуем цэлы шэраг скандальных фактаў, калі ў двух крамах дзяржаўных ці кааперац. цэны на адны і тыя самыя тавары значна разыходзяцца.

Давяе крамы — ЦРБ і транспартна-спажывецкай кааперацыі, якія знаходзяцца на адным пляцу, адны і тыя-ж тавары прадаюць па розных цэнах.

Цукратрест — вытворца цукру прадае цукер даражэй, чым ся Прамбанк, які як усім вядома, сваіх заводаў ня мае.

Дзяржаўны электрычны трест і Белнапгадаль адну і тую-ж рэч — вентылятары — адін прадае па 120 руб., а другі па 80 руб. Можна павялічыць цэлы шэраг падобных фактаў.

Аб чым гэта гаворыць?

Вельмі мала, ня глядзячы на цэлы шэраг дасягненьняў, нам збролена для таго, каб урэгуляваць наш гандаль. Наркамгандаль мала яшчэ зьявляе ўвагі на выраўнэньне цэн гандлюючых устаноў. Таксама РСІ мала яшчэ зрабіла для таго, каб свараціць усёякі непатрэбныя ўстановы, якія толькі перашкаджаюць продажу тавараў па больш танных цэнах.

Савецкая грамадзкаясьць яшчэ ня ўцягнула ў справу барацьбы за зьніжэньне цэн. Перавыбары гарадскіх саветаў, якія зараз праходзяць па Беларусі, выступленьні рабочых на сходах значаюць тое, што дырэктыва зьніжэньня цэн ня выканана, што спажывец на справе яшчэ не адчувае зьніжанай цэны.

У пытаньні барацьбы за зьніжэньне цэн у нас яшчэ шмат «касапаго благополучья». Больш гавораць аб тым, што нэдзе на пляц ці воем прадатаў зьніжаны цэны, чым аб гэтых фактах, якія прыведзены вышэй. Трэба сазнацца, што гэтым часам хварэюць і карэспандэнты нашых газэт, а таксама і нашы афіцыйныя ўстановы, якім даручана праводзіць гэту працу.

Паставы апошняга пленуму ЦК КП(б)Б рашуча ставяць гэтае пытаньне. Дырэктыва зьніжэньня цэн павінна быць абавязкова выканана.

Кампанія ў Югаславіі за збліжэньне з СССР.

ВЕНА, 4-Ш. У югаслаўскім друку ўзмацнілася кампанія за прызнаньне СССР. Орган сэрбскае сьлянскае партыі «Новасці» патрабуе аднаўленьня зносін з СССР у магчыма кароткім тэрміне, значаючы, што ў зьвязку з заключэньнем італа-албанскага ўгавору, усе ў Югаславіі ведаюць, што Францыя далёка, а на ішых саюзьнікаў разьлічваць нельга.

«Аднаўленьня дыпلماتычных зносін, — піша газэта, — з Савецкім Саюзам патрабуюць усе палітычныя і эканамічныя волю Югаславіі, бо яны разумеюць неабходнасьць звароту да палітыкі саўдаражнасьці славянскіх народаў».

Яшчэ інтрыгі Англіі супроць СССР.

Спробы падкуліць Нямеччыну.

БЭРЛІН, 4-Ш. Водлуг вестак «Тэлеграфэн Юніён» (зьяваана з ангельскім капіталам) Чэмбэрлен пры надыходзячых неспрэдных перамовах з Штразэманам у Лёневе на сесіі Лігі Нацый гатоў за ліквідацыю прымальскага дачыненьня аб эвакуацыі Рэйнскае вобласьці. Гэта, як паведамляе агенства, выклікае трывогу ў французскім міністэрстве замежных спраў.

З нямечкага боку завяраюць, што ўсякая спроба дамагчыся зьмены нямечкае палітыкі па ўсходзе спатэна адзінадушны адпор.

Паставоўна Чэмбэрленам «ўсходняе праблема» на сесіі Лігі

БЭРЛІН, 4-Ш. Агенства Вольфа паведамляе: «З Парыжу па падставе атрыманае, нібыта, з ангельскіх і французскіх палітычных волаў інфармацыі распаўсюджваюцца весткі, што Чэмбэрлен хоча паставіць на абмеркаваньне ў Лёневе ўсю ўсходнюю праблема ў цэлым, каб сьвязаць шырокі процісавецкі фронт і прыму-

сьці Нямеччыну паслабіць зносіны з СССР; замест гэтага Чэмбэрлен магчыма запрапаўе Нямеччыне сваю дапамогу ў яе дамаганьні Рэйнскае вобласьці».

Газэта «Вэрлінер Вэрээн Курер» зазначае на конт гэтага, што ў нямечкіх аўтарытэтных колах нічога невядома аб падобных спробах Англіі і што ў Нямеччыне ніхто сур'ёзна не глядзіць на падобныя пляны. Рэйкскандлер гэтымі двума ізноў падкрэсьліў, што дачыненні Нямеччыны да сучаснага англа-расейскага крызісу зусім выразны. Уся грамадская думка Нямеччыны аднадушна згаджаецца, што Нямеччына, грунтуючыся на лэварскім, рэпубліканскім і берлінскім угаворам, можа займаць толькі нейтральную пазыцыю.

Прыезд гаспадароў.

БЭРЛІН, 2-Ш. «Фосітэ Цейтунг» паведамляе, што ў Коўню прыбыў выдатны прадстаўнік ангельскага вайскавага міністэрства.

З ім едзе ваенны аташэ ангельскага прадстаўніцтва ў прыбалтыцкіх дзяржавах палкоўнік Вальдэйн.

Не дапусьціць да абстраэньня адносін з СССР.

Заявік англа-расейскага парлямэнцкага к-ту.

ЛЭНДАН, 4-Ш. Англа-расейскі парлямэнцкі камітэт агаласіў адозву, у якой зазначае, што нота Чэмбэрлена сур'ёзна рызыкуе як англа-расейскі дачыненні, так і мірам у Эўропе. Прамова Чэмбэрлена ў палаце вобшчыні яшчэ больш пагоршыла становішча. (У сьмэд камітэту ўваходзяць выдатныя дэпутаты рабочае і лібэральнае партыі, якія стаюць за англа-савецкае збліжэньне. Сакратаром камітэту лічыцца сьбра рабочае партыі Котэ).

Далей у адозьве зазначаюць: «У часе спрэчак зазначалася, што агульны зварот гандлю між Англіяй і СССР за 1926 г. зьменшыўся на 20

мільянаў фунтаў стэрлінгаў проці 1925 году. Адна з галоўных прычын гэтага ў неадвальна-нячым становішчы дыпلماتычных зносін між абодвума крамаі. Зразумела, што гандаль ня можа разьвіцца, як належыць, калі ня будзь устаноўлены нармальныя зносіны між Лёнданам і Масквою».

Камітэт заклікае рабочы рух ушыць усе захады, каб зрабіць нажым на ўрад з мэтай дамагчыся аднаўленьня перамоў з савецкім урадам і ўпарадкаваць усе патрабуючыя вырашэньня пытаньні звычайным дыпلماتычным парадкам.

Перамога войск Кантону ў правінцыі Аньхой.

ПЕКІН, 4-Ш. Водлуг паведамленьняў друку нацыянальных войскі занялі Ванцзыян і Сюсун (на паўднёвым захадзе ад Нанкіна) у правінцыі Аньхой.

Сьцягваньне шандунскіх войскі да Сучжоу.

ЛЭНДАН. Агенства Рэйтэр паведамляе з Шанхаю: «Чжан-Цзун-Чан узмацніў гарнізон у Сучжоу (80 км. на захад ад Шанхаю), баючыся магчымае спробы паўднёвых войскі перарэзаць яго галоўную камунікацыйную лінію ўздоўж Шанхай-Нанкінскай чыгуны».

Пратэст пенінскага ўраду.

ШАНХАЙ, 4-Ш. Упаўнаважаны па замежных справах пенінскага ўраду ў Шанхаі падаў сьвёра старшыні консульскага корпусу ў Шанхаі

востры пратэст з патрабаваньнем неадкладнага ўводу ангельскіх войскі, разьмернаваных за межамі міжнароднага квартаду.

Парад амэрыканскіх атрадаў у Шанхаі.

НЬЮ-ЁРК, 4-Ш. Шанхайскі карэспандэнт «Нью-Ёрк Геральд Трыбун» паведамляе пра канфлікт між консулам і вайсковым камандаваньнем Злучаных Штатаў у Шанхаі па пытаньні аб высадцы войска Паўночнае Амэрыкі.

Камандуючы ўзброенымі сіламі Злучаных Штатаў у Кітаі адмірал Вільямс дамагаўся высадкі, а консул супрачыў проці ўдзелу салдат Злучаных Штатаў у ангельскіх вайсковых дэманстрацыях і парадах. Перамог, нарэшце, адмірал, якога падтрымлівалі ўплывовыя прадстаўнікі амэрыканскае калёніі ў Шанхаі.

40 тысяч ангельскіх войскі у Кітаі.

НЬЮ-ЁРК, 4-Ш. Шанхайскі карэспандэнт «Нью-Ёрк Геральд Трыбун» паведамляе, што лік паставаных у Кітаі ангельскіх узброеных сіл зьяўляецца значна большым, чымся думае Эўропа і Амэрыка. Водлуг думкі ангельскіх афіцэраў, у працягу бліжэйшых некалькіх месяцаў лік ангельскага войска будзь даведзён да 30-40 тысяч салдат, апроч дзязеае артылерыі, танкаў, самалётаў і інш.

Ангельскае войска ўмацоўваюцца за менамі міннар. кварталу.

ПЕКІН, 3-Ш. Пенінскі кабінэт абмярцоўваў

пытаньне на конт дзеяньняў ангельскага войска, якое будзь крэпасць за межамі міжнароднага квартаду ў Шанхаі. Пасля доўгіх спрэчак кабінэт даручыў міністэрству замежных спраў рабіць, як знаходзіць лепшым.

Вярбоўка Англіяй белагвардзейцаў для пасылкі ў Кітаі.

ВЕНА, 4-Ш. Баўгарскі апазіцыйны друк падкрэўджае паведамленьні аб вярбоўцы ангельскімі агентамі дабрахотнікаў для пасылкі ў Кітаі.

Захоп савецкага параходу белагвардзейцамі з войска Чжан-Цзун-Чана.

Пратэст т. Ліндэ.

ПЕКІН, 4-Ш. 28 лютага расейскі белагвардзейца, які ўваходзіць у склад рэгулярнае арміі Чжан-Цзун-Чана, захавалі савецкі гандлёвы параход «Намяць Лёвіна» у часе рэйсу параходу ў Ханькоу для пагрузкі гарбаты. Мясцовае вайскавое ўлада карыстаецца цяпер параходам для перавозкі войскі і вайскавае амуніцыі; пасажыры, у тым ліку і дыпلماتычныя кур'еры, арыштаваны.

Мясцовая ўлада ня толькі сама не паведамляе аб гэтым здарэньні савецкіх дыпلماتычных прадстаўнікоў, але не дапусьціла капітана параходу мець зносіны з берагам.

Генэральны консул СССР у Шанхаі Ліндэ заляў дыпلماتычнаму камісару пекінскага ўраду ў Нанкіне катэгарычны пратэст. Консул дамагаецца неадкладна вызваліць параход і яго пасажыраў і даць яму магчымасьць прадаўжаць рэйс на сваім назначэньні.

Зьезд нямечкае кампартыі.

Поспехі росту пасья зьмены кіраўніцтва ультра-левых.

ВЭССЭН, 3-Ш. На сёньнешнім пасяджэньні зьезду нямечкае кампартыі выступалі дэлегаты бральных партыі і прадстаўнікі рурскага пралетарыяту.

Пасья выступленьняў адбыліся дэманстрацыі, якія прайшлі з вялікім удзьмам. Дзелавая частка зьезду была прысьвечана спрэчкам па дакладах Дангеля і Тэльмана. Прадстаўнікі партыйных арганізацый ад усіх акруг Нямеччыны падкрэсьлілі бесперапынны рост і разьвіццё партыі ўсюды з моманту абвяшчэньня вядомага адкрытага ліста выканьому Камітэтару і зьмены кіраўніцтва Рут Фішэр.

Заклучае слова Тэльмана.

ВЭССЭН, 4-Ш. На сёньнешнім рашчым пасяджэньні выступіў з заключным словам Тэльман, які заклікаў накіраваць усе сілы на ажыццэўленьне далейшага росту партыі.

Давер'е ЦК партыі.

ВЭССЭН, 4-Ш. Зьезд нямечкай кампартыі ўсімі галасамі проці 10 галасоў ультра-левых, бяз тых, якія ўстрымаліся, выказаў давер'е ЦК партыі і падзяку за яго працу.

Галадоўка 153-х у Сафійскім астрозе.

Галадоўка магчыма распаўсюдзіцца на ўсе астросы Баўгарыі.

ВЕНА, 4-Ш. 153 палітычныя вязьні сафійскага цэнтральнага астрозу 28-га лютага абвясцілі галадоўку ў знак пратэсту проці адмовы ўраду абмеркаваць у парламанце пытаньне аб амністыі, а таксама проці суровых абыходзін з палітычнымі вязьнямі.

Водлуг апошніх вестак, галадоўка пашыраецца і магчыма распаўсюдзіцца на ўсе баўгарскія астросы, ахапіўшы 2 з паловаю тысячы палітычных вязьняў.

Адстаўка меншавіцкага ўраду Мэкленбург-Шварына.

Рэзалюцыя недавер'я падала кам-францыя ляндтагу.

БЭРЛІН, 3-Ш. Камуністычная фракцыя ляндтагу Мэкленбург-Шварына падала рэзалюцыю недавер'я ўраду, які складаецца з сацыял-дэмакратаў і дэмакратаў. Рэзалюцыя была ўхвалена большасцю 25 проці 23 галасоў; проці галасавалі толькі сацыял-дэмакраты і дэмакраты.

Ухваленне рэзалюцыі азначае адстаўку ўраду.

Закон аб ваеннай арганізацыі Францыі

ПАРЫЖ, 4-Ш. Палата дэпутатаў усімі галасамі проці камуністаў ухваліла першы артыкул праекту агульнае арганізацыі абароны краю ў часе ваіны.

Артыкул гэты гаворыць: «Усе французы, незалежна ад полу і ўзросту, абавязаны ўдзельнічаць або ў якасьці байцоў у абароне краю, або ў падтрыманьні магар'яньнага і маральнага жыцьця краю».

„Патрыётызм“ сацыялістаў.

ПАРЫЖ, 4-Ш. Сацыялісты, з мэтай паскорыць абгавор законапраекту аб ваеннай арганізацыі Францыі, згадзіліся адкасьці запытаньне Арыёля аб беспрацоўі.

Правы друк вітае «патрыётызм» сацыялістаў.

Франка-нямечкі торг за Рэйнскую вобласьць.

ПАРЫЖ, 3-Ш. Абгаварваючы прамову Маркса на конт франка-нямечкіх узаемаадносін, «Тан» выкавае меркаваньне, што Нямеччына мае намер паставіць пытаньне аб эвакуацыі Рэйнскай вобласьці на сесіі рады Лігі Нацый.

Ніякіх гутарак на гэту тему, — піша «Тан», — ня можа быць, пакуль Нямеччына сама не ўстанавіць гарантыі і цэны, якую яна гатова даць за дачасную эвакуацыю Рэйнскае вобласьці.

Рэпрэсіі супроць вэнгерскае сацыялістычнае партыі.

Катаваны ў паліцэйскім засьценку т. т. Вагі і Санто. — Магчыма перадача справы Вагі вайсковаму суду.

ВЕНА, 4-Ш. Згодна абвешчанага будаўніцкай паліцыяй паведамленьня, арышты ўжо скончаны і ў працягу тыдня ніякіх зносін з арыштаванымі дапушчана быць ня можа. Гэта значыць, што паміж паліцыяй для прыватнай публікі зачынена, а катаваны максымальна ўзмоцнены. Вочна стаўка Санто (камуніст) і Вагі (вэнгерская рабочая сацыялістычная партыя) нічога не дала. Паліцыя не удалося дабыць ніякіх доказаў супрацоўніцтва камуністаў і сацыялістычнае рабочае партыі. Санто, як і раней, адмаўляецца ад усякіх накарэньняў.

Мемшавіні спрыяюць разгрому рэвалюцыйнага рабочага руху.

Адбылося аб'яднанне пасяджэньне ЦК і парламанцкае францый сацыял-дэмакратычнае партыі, на якім ухвалена вострая рэвалюцыя проці большага му.

«Сацыял-дэмакратычная партыя, — гаворыцца

ў рэзалюцыі — лічыць сваім абавязкам у сваіх-жа уласных інтарэсах барацьбу ўсімі сродкамі проці большавіцкае агітацыі.

Рэвалюцыя сацыял-дэмакратаў ухваліла ўсім вэнгерскім і аўстрыйскім буржуазным друкам, які падкрэсьлівае, што рэвалюцыя сьведчыць аб востра-варожай пазіцыі сацыял-дэмакратаў у адносінах да большавізму.

У зьвязку з рэвалюцыяй, ухваленай на аб'яднаным пасяджэньні, прадугледжваюцца масавыя выключэньні апазіцыйных элемэнтаў з прафсаюзаў.

Бліжэй да ўраду колы патрабуюць, каб да арыштаваных за апошні час дзеячоў рабочага руху, адносіны былі больш суровыя, чым да Ракошы. Прадстаўнігі абвінавачаньня, ушчыновы член урадавай партыі — Вары заявіў супрацоўніку газэты «Немціці Ушаг»: «Неабходна паказаць прыклад, каб перашкодуць далейшай паўстанчай працы большавікоў. Санто і таварышам трэба прад'явіць абвінавачваньне ў падрыхтоўцы паўстаньня і перадаць справу палітому суду, які мае права прысуджаць да пакараньня сьмерцю».

Самароспуск аўстрыйскага парламанту.

ВЕНА, 4-Ш. Аўстрыйская нацыянальная рада (парламант) ухваліла законапраект аб дачасным роспуску нацыянальнае рады. Новыя выбары адбудуцца 24-га красавіка.

Наскок фашыстаў на кааперацыйнае прадпрыёмства сацыял-дэмакратаў.

ВЕНА, 3-Ш. Учора вайсковы атрад нечакана абружыў вэнскі арсенал, які пасля вайны быў ператвораны ў кааперацыйнае прадпрыёмства на вырабу машын і інструментаў і знаходзіўся пад кіраваньнем сацыял-дэмакратаў. Атрад, які склаўся з салдат фашыстаў пад камандаю найбольш реакцыйных афіцэраў, распачаў вобшыкі «з мэтай выкрыць схаваную ў арсенале зброю». Рабочыя арсеналу — сацыял-дэмакраты — выключылі электрычнасьць, але атрад праводзіў далей вобшыкі пры сьвечэ ручных пражэктараў і па-

ходных ламп. Пры вобшыках была знойдзена старая іржавая зброя, якую атрад прызнаў нібыта належачай «рэспубліканскаму саюзу абароны».

Начальнік саюзу Дойтх катэгарычна адхіляе гэтае зацьверджаньне і заўвага, што вобшыкі зьяўляецца відавочна правакацыяю.

Сьняня раніцою вэнскі бургомістр, сацыял-дэмакрат Зейт заявіў прагэст канцэру Зейпелю проці ўжываньня вайсковых частцей для вобшыкаў.

У парламанце сацыял-дэмакрат Бауэр патрабаваў прыцягненьня да адказнасьці вайсковага міністра і начальніка атраду, які рабіў вобшыкі.

Сацыял-дэмакраты заяўляюць, што мэтай вобшыку была спроба скампраматаваць «саюз абароны» і сацыял-дэмакратычную партыю напярэдадні новых парламанцкіх выбароў.

Выкрыцьцё прафашысцкае арганізацыі ў Польшчы.

ВАРШАВА, 4-Ш. Польскай паліцыяй выкрыта гэтая арганізацыя прыхільна фашыстаў, у якой бяруць удзел, галоўным чынам, абшарнікі. Галоўныя цэнтры арганізацыі знаходзіліся ў Пазнані і Памэрэні, аддзяленьні меліся ў розных гарадох.

Паліцыя затрымала на Варшаўскім вакзале транспарт рэвалюцыйна і амуніцыі і арыштавала некалькіх асоб, якія належалі да фашысцкае арганізацыі.

Забойства правакатара.

ВАРШАВА, 4-Ш. 2 у Сасноўцы забіты агент ахранкі Пішчык.

Фашысты штурхаюць Літву да пагібельлі.

Мэмарандум літоўскіх культурна-грамадзкіх і палітычных дзеячоў.

БОУЊІА, 3-Ш. У Коўні ў апошнія дні распаўсюджваюцца мэмарандум, са подпісамі прафэсароў літоўскага ўнівэрсытэту, палітычных і грамадзкіх дзеячоў. Мэмарандум зазначае, што ў выніку фашысцкага перавароту ў сьнежні ў Літве стварыліся ўмовы, якія штурхаюць краі да пагібельлі, перашкаджаюць нармальнаму разьвіцьцю і палепшаньню становішча Літвы і прымушаюць шукаць выхад з становішча такімі сродкамі, якія пагражаюць літоўскай незалежнасьці — пагібельлю.

Чарговая правакацыя.

Весткі, якія ў апошнія дні паступаюць да нас з Кітаю, ня зусім пэўны і точны, каб па іх магчыма было на мыляючыся арыентавацца ў тым становішчы, якое там зараз стварылася. Мы, напрыклад, ня ведаем аб тым, ці акажуць супраціўленьне Чжан-Цзо-Лінаўскаму войску генэралы У-Шэй-Фу, якія нібы перайшлі ці пераходзяць на бок народных арміяў.

Мы таксама ня ведаем, ці здасьць Сун-Чуан-Фанаўскае камандаваньне Чжан-Цзун-Чану (рэвалюцыйнае войска), шанхайскі арсенал і ўсю амуніцыю, ці на глебе гэтых непаразуменьняў паміж рэвалюцыянерамі адбудзецца яшчэ барацьба.

Чым бы гэтыя нявырашаныя пытаньні ня рэшыліся, але зараз мы зьяўляемся сьведкамі і абачанай у гісторыі правакацыі, выварытачы якую Англія хоча патапіць ў крыві кітайскі нацыянальны рэвалюцыйны рух.

Наш чытач добра памятае, чым ангельскі кансэрватыўны ўрад матывіраваў пасылку войска ў Кітай. Яны гаварылі, што ангельскія грамадзяне, якія жывуць у Кітаі, знаходзяцца ў небясьпечным становішчы, што для іх патрэбна выслась войска. Мы і тады адзначалі ўсю ілжывасьць гэтага матыву, бо для аховы ангельскіх грамадзян не патрэбна гэтае вялізнае войска, флёт, танкі, аэрапланы і г. д. Ясна было, што ўсё гэта сьцягваецца сюды для таго, каб ў патрэбны момант дзьвунуць усю гэтую сілу супроць рэвалюцыі.

Толькі гэтым можна тлумачыць тую ўзброеную дэманстрацыю, якую наладзіла Англія ў Кітаі.

Цікавы факт прыводзіць т. Далін у «Правде». У час, калі нацыянальна-рэвалюцыйнае войска займала Ханькоу (буіны палітычны і прамысловы цэнтр, зараз сталіца кантонскага ўраду), ангельцы ўвесь свой флёт сьцягнулі туды і ўвесь час трымалі яго амаль пад агнём двух

замагачыцца паміж сабой арміяй. Думаецца, для чаго гэта ім патрэбна было? Вельмі проста: для таго, каб які небудзь снарад напаў у ангельскае судно; гэтым магчыма было-б матывіраваць узброенае выступленьне ангельцаў, каб разграміць рэвалюцыю.

На вялікі для ангельцаў жаль, ніводзін снарад на іх судны не папаў, ім прышлося ўзьвісьці са сваім флэтам з Ханькоу, а пасля гэтага яшчэ аддаць сваю канцэсію.

Зараз паўтараецца тая-ж самая правакацыя. Тэлеграмы паведамляюць аб тым, што ангельскае войска ў Шанхаі заняло абарончую пазіцыю ў 25 кілямэтраў за тэрыторыяй міжнароднага кварталу, гэтым самым захапіўшы тэрыторыю кітайскай часткі гораду, яны сталі пад прамы ўдар паступаючага кантонскага войска.

Гэты ангельскі манюэр хоча перашкодуць кантонцам разгарнуць наступ, бо яны прымушаны будзь ў самы рашучы момант пачаць агонь сваёй артылерыі, каб не папасць ў ангельскае войска. Намер ангельцаў заключаецца ня столькі ў тым, каб перашкодуць кантонцам, колькі самім умяшчацца ў вайну і вырашыць канец бойкі на карысьць рэвалюцыянераў.

Англія аказалася ў Кітаі ізаляванай. Японія дапамагаць Англіі ня будзе. Амэрыка і Францыя таксама. Плян адкрытай інтэрвенцыі ў Кітаі гэтым парадкам ня ўдаўся. Але кансэрватарам усё-ж хочацца хоць крыху адмажыць рэвалюцыі за тым вынікам страты, якія панесла Англія за час развоу кантонскага наступу.

Ангельцы фактам свайго прысутненьня ў Шанхаі аказваюць вялікую дапамогу рэвалюцыянерам, бо апошнімі глядзяць на іх, як на сваіх прыхільнікаў, якія акажуць ім дапамогу. Гэтым парадкам мы тут маем цесны пералёт узаемаадносін і ўзаемадзейнічваньня, якія асноўнай сваёй мэтай маюць разгрому сіл рэвалюцыі.

У САЮЗНЫХ РЭСПУБЛІКАХ.

Тав. Калінін аб міжнародным і ўнутр. становішчы СССР.

Выступленьне на выбарчым сходзе фабрыкі „Госзнак“.

У цэнтры падзеяў, заявіў Калінін зараз бяспрыкладна абмен нотамі, які адбыўся між Англіяй і Савецкім Саюзам. Англія патрабуе, каб нашы савецкія дзеячы не выступалі з палітычнымі прамовамі ўнутры нашага Саюзу, каб мы адмовіліся ад камуністычнае прапаганды ў нашым уласным краі. Гэтае патрабаваньне азначае, што мы павінны адмовіцца ад свайёй уласнай прыроды.

Нас абвінавачваюць таксама ў камуністычнай прапагандзе заграіцай, што мы ўзьнялі ў Кітаі рэвалюцыю. Трэба проста сказаць — гэта сьмешна. Кітайская рэвалюцыя распачата і пасоўваецца рэвалюцыйнымі сіламі самога Кітаю. Усе прыпісваемыя нам абвінавачваньні бягунтоўны. Англія проста імкнецца аб'яднаць усе капіталістычныя дзяржавы ў адзін антысавецкі блёк.

Пераходзячы да пытаньня аб небясьпечы вайны, Калінін зазначае, што непасрэднае небясьпечы вайны з Англіяй, па яго думцы, зараз ня існуе. Ангельская-ж нота зьяўляецца падрыхтоўкаю грамадзкае думкі.

Як мы павінны адказаць на ноту? Наша ад-

казная нота, палітычная праца ўнутры краю павінна выкрыць карты імперыялістаў перад усім сьветам. Я думаю, што ангельскі кансэрватыўны ўрад, пасылаючы ноту, не ўзмацніў, а пастабіў сваё становішча.

Унутры нашага краю неабходна таксама належным чынам адказаць на ангельскі выпадак. Актывны ўдзел жыхарства ў выбарах, якія зараз адбываюцца, паказвае, што савецкая ўлада моцная. Гэта ўмацоўвае наша міжнароднае становішча і зьяўляецца таксама адказам на ангельскую ноту. Другі наш адказ — мы ніколі не павінны забываць, што знаходзімся ў штурмунай крэпасці, што ня можам лічыць сябе забясьпечанымі ад нечаканага нападу. З прычыны гэтага, наша армія павінна быць на вышыні свайго становішча.

Пераходзячы да пытаньняў унутрыпартыйнага становішча, Калінін зазначае, што самым галоўным у сучасны момант зьяўляецца зьніжэньне цэн і павялічэньне прадукцыйнасьці працы ў прамысловасьці і сельскай гаспадарцы. Прамова Калініна шмат разоў перарывалася гучнымі воплескамі.

Норма прадстаўніцтва на 4 ўсесаюзны зьезд саветаў.

Прэзыдыум ЦВБ Саюзу ССР устанавіў наступныя нормы прадстаўніцтва на склікаемы 15-га красавіка 4-ы усесаюзны зьезд саветаў. Усе губэрні РСФСР дэлегуюць 598, Уралавобласць — 71, Паўночна-Каўказскі край — 89, Сібір — 85, Дальня-Усходні край — 24, аўтаномныя вобласці — 21 і аўтаномныя рэспублікі — 144, а ўсяго, такім чынам, РСФСР дэлегуе на зьезд — 1.032 дэлегатаў; УССР — 312, БССР — 55, ЗСФСР — 63, Узб.ССР — 46, Турк.ССР — 9 дэлегатаў, а ўсе саюзныя рэспублікі ў агульным выніку дэлегуюць — 1.517 дэлегатаў.

Паколькі гэты лік дэлегатаў цалком забясьпечвае поўнае прадстаўніцтва ўсіх частак Саюзу на ўсесаюзным зьездзе саветаў, Прэзыдыум ЦВБ Саюзу прапанаваў ЦВБ'ам саюзных рэспублік абмежавацца гэтай колькасьцю дэлегатаў, не дапушчаючы пасылкі дэлегатаў з дарадчым голасам.

Посьпех пазыкі 1927 г.

За 10 дзён падпіскі на адной толькі Маскве рэалізавана пазыкі 1927 году на 30.909.555 руб., г. зн. пакрыта адна трэця частка ўсёй сумы пазыкі.

ХАРБАЎ, 4-Ш. У агульнаўкраінскую кантору Дзяржбанку пададзена прапанава ўправы паўднёвых чыгунак прыняць калектыўную падпіску на новую выйгрышную пазыку ад усіх рабочых і служачых чыгунак, прыблізна на 1 млн. руб.

На якія тавары зьніжаюцца цэны ў першую чаргу.

Намеснік НК гандлю СССР т. Максімаў выдаў загад па Наркамгандлю СССР, у якім для поўнага і свабоднага выкананьня дзяржтэты Савету Працы і Абароны аб зьніжэньні рознічных цэн на прамтавары на 10 проц. у адносінах да ўзроўню цэн на 1-ае студзеня сёлёшняга году мяркуюцца: у першую чаргу зьнізьце цэны на папяровыя, камвольныя і ільняныя тканіны, трыкатаж, ніткі, вату, скураныя тавары, абутак, бляху, гатунковае жалеза, дрот, цывілі, металевыя вырабы, групы шырокага ўжываньня (металевыя пачыньне, скабяныя тавары і г. д.), шкло вагоннае, соль, мажорку, леса-матар'ялы.

Зьніжэньне цэн павінна быць скончана да 1-га чэрвеня.

Матарысту Цімашчуку дазволена вярнуцца ў СССР.

МАСКВА, 5-Ш. З прычыны таго, што матарыст Цімашчук дабрахотна зьявіўся ў паўнамоцнае прадстаўніцтва Саюзу ССР у Варшаве і пакаліўся ў сваім учынку, а таксама ў зьвязку з тым, што ён тлумачыць свой чынак поўным няведаньнем аб зьлучных намерах лётчыка Кліма і фактычна немагчымасьцю перашкодуць апошняму пераляце заграіцай, — прэзыдыум ЦВБ Саюзу пастанаваў у адносінах матарыста Цімашчука сваю пастанову ад 9-га лютага 1927 году аб абвешчэньні яго па-за-законам адмяніць і дазволіць яму вярнуцца ў межы Саюзу, а для поўнага высвятленьня ўсіх абставін памянанага пералёту ў Польшчу аддаць яго пад суд.

Ад'езд дэлегатаў СССР на перамовах з Францыяй.

6-га сакавіка выязджае ў Парыж наша дэлегацыя па перамовах з Францыяй на чале з тав. Ракоўскім.

Ад'езд у Бэрлін тав. Крэсьцінскага.

Паўнамоцны прадстаўнік СССР у Нямеччыне Крэсьцінскі 3-га сакавіка выехаў з Масквы ў Бэрлін.

Зьмены ў складзе ўраду Украінскае ССР.

ХАРБАЎ, 5-Ш. Вялікі прэзыдыум Ўсёўкраінскага ЦВБ зацьвердзіў такіх зьмены ў складзе ўраду Украіны: т. Затонскі зацьверджан народным камісарам РСІ, т. Кіргыж вызвалі ад абавязкаў народнага камісара РСІ; т. Скрыпнік зацьверджан народным камісарам асьветы і вывазен, згодна яго просьбы, ад абавязкаў народнага камісара юстыцыі і генэральнага пракурора рэспублікі; т. Парайна зацьверджан народным камісарам юстыцыі і генэральным пракурорам рэспублікі.

Ліквідацыя рабмедаў.

СНБ РСФСР, грунтуючыся на адлівстве савецкае медыцыны і неабходнасьці ўзмацненьня плянавага кіраваньня медыцынскай дапамогай застрахованых, перадаў на зацьверджаньне прэзыдыуму ўсёрасейскага ЦВБ сваю пастанову ліквідаваць усе спецыяльныя аддзелы, пад'аддзелы і аддзяленьні мед. дапамогі застрахованым (рабмеды), існуючыя ў апаратах НК аховы здароўя РСФСР, НК аховы здароўя саюзных рэспублік, а таксама мясцовых органаў аховы здароўя, усклаўшы ўсю працу па арганізацыі медыцынскай дапамогі застрахованым на ўвесь апарат гэтых органаў у цэлым.

Пераможам на вучастках быту.

(Да міжнароднага жаночага дня).

Міжнародны жаночы камуністычны дзень супадае сёлета з парадным 10-тым годам Вялікага Кастрычніка. У СССР за 10 гадоў пралетарскай дыктатуры становішча працоўнай жанчыны значна змянілася.

25-га кастрычніка 1917 г. работніца атрымала ня толькі аднолькавыя з рабочымі грамадзянскія правы, але і права на будаўніцтва і кіраўніцтва пралетарскаму дзяржаваю.

3 гадоў часу штогод 8-га сакавіка камуністычная партыя разам з рабочымі і работніцамі правярае, у якой меры павялічэцца колькасць шырокіх мас пралетарак, якія практычна ўдзельнічаюць у будаўніцтве сацыялізму.

Сёлетні міжнародны жаночы камуністычны дзень—дзень генеральнай праверкі дырэктыў партыі і савецкай улады па пытаннях фактычнага вызвалення работніц і іх практычнага ўдзелу ў будаўніцтве сацыялізму.

Святая 8-га сакавіка заўсёды з'яўлялася спосабам прыцягнення самых адсталых мас пралетарак да чарговых задач, якія стаяць перад партыяй і краем. Сёлета ў гэты дзень уся агітацыя, уся практычная праца павінна ў вынігу даць яшчэ больш шырокі ўдзел жаночых мас у будаўніцтве сацыялізму і, у першую чаргу, у перавыбарках саветаў, больш шырокі ўдзел пралетарак у практычным правядзенні рэжыму эканоміі, больш масавы ўдзел работніц і жанок рабочых у кампаніі па зніжэнні цен.

Галоўная задача 8-га сакавіка 1927 г.—ахапіць кампаніяй самую шырокую, самую адсталую масу пралетарак. І старая, і маладая работніца, і шмат гадоў працаваўшая ў вытворчасці, і толькі што прышоўшая ў яе, усе павінны пачуць 8-га сакавіка, што яны зацікаўлены і адважныя за ход і вынік выбараў у саветы, што ўсе яны павінны браць у гэтай кампаніі самы актыўны ўдзел.

Асабліва дакладна кожная работніца павінна ведаць або даведацца 8-га сакавіка, што ад таго, як адгукнуцца пралетарскія масы на выбары і каго яны абяруць,—будзе залежаць далейшае развіццё і ўзмацненне нашай прамысловасці, зніжэнне цен на тавары, абарона здольнасць нашага краю і наогул уся справа сацыялістычнага будаўніцтва.

Толькі што скончаны пленум ЦК камуністычнай партыі значна ўва ў неабходнасць удзелу ў справе зніжэння цен усей рабочай класу, у тым ліку і работніц. Святая 8-га сакавіка павінна дапамагчы выканаць і гэту задачу.

У дзень 8-га сакавіка работніцы СССР павінны ўспомніць пра замахі ворагаў Савецкага Саюза. Работніцы павінны зразумець, што іныя поспехі не даюць спакою міжнародным капіталістам. Апошнія ватуваюць усе сілы, каб перашкодзіць нашаму будаўніцтву, каб задушыць першую ў свеце рэспубліку Саветаў.

У дзень 8-га сакавіка пралетаркі павінны яшчэ больш актыўна выказаць сваю волю да далейшага ўзмацнення краю саветаў, як

шляхам будаўніцтва сацыялізму, так і шляхам ўзмацнення баядольнасці нашай Чырвонай арміі.

8-га сакавіка пралетаркі ўсяго свету дэманструюць сваю вернасць барацьбе за камунізм, падрахоўваюць свае сілы і прыгтаваюць да гэтай барацьбы ўсё новыя масы працоўных жанчын.

Абменваючыся камуністычным прывітаннем з работніцамі капіталістычных краў, пралетаркі СССР павінны ў гэты дзень даведацца аб жыцці і працы сваіх сёстраў. Шырокія масы работніц нашага Саюза павінны даведацца, што пралетаркі капіталістычнага Захаду арганізуюцца навакол кампартый, будуць дэлегацыя сходы работніц для барацьбы за камунізм.

У дзень 8-га сакавіка шырокія масы пралетарак варужбных краў у радасцю даведаюцца пра дасягненні СССР, пра становішча работніцы і пра яе вызваленне. На практычных уроках нашай барацьбы і перамогі вучацца пралетаркі ўсяго свету. На нас гэта ўскладае вялікую адказнасць за выразнасць і правільнасць выказвання партыйных і савецкіх дырэктыў у галіне вызвалення жанчын.

ЦК значна ўва ў неабходнасць з боку саветаў, прафсаюзаў, кааперацыі правесці праверку, яе выкананы дырэктывы партыі ў галіне палепшання працы і быту работніц. ЦК прапануе да гэтай праверкі прыцягнуць актыўныя работніцы і праз іх шырокі расказаць масам аб дасягненнях і разам з імі накіраваць далейшыя шляхі па вызваленню жанчын ад цяжкай хатняй працы, якая і на 10 гадавіне Кастрычніка ўсё яшчэ прадаўжае звязваць рукі жанчын.

Пралетарскія арганізацыі (саветы, прафсаюзы, кааперацыя) і самі рабочыя масы павінны выпрацаваць шэраг мерапрыемстваў па замацаванню работніц у вытворчасці. Яны павінны яскрава паставіць перад усімі працоўнымі пытанне аб тым, што гэта ёсць задача ўсёе рабочае класу, якая павялічвае яго моц і арганізаванасць. Яны павінны практычна распрацаваць мерапрыемствы, якія палепшаць быт работніц: адчыненне новых ясель, дзіцячых садоў, палепшанне існуючых, уладжэнне вясчэрніх змен у іх, арганізацыя двіначных пакояў, сталовак, пральняў і г. д.

Перамогі на вучастках быту дапамогуць не на словах, не на закону толькі, а фактычна вызваліць работніцу, дадуць практычную магчымасць будаваць сацыялізм, падмаючы самых адсталых, самых прыгнечаных.

У дзень 8-га сакавіка пралетаркі Савецкага Саюза павялічаць у дзесяць разоў сваю ўвагу на пытаннем фактычнага ўдзелу работніц у будаўніцтве сацыялізму.

Гэта наблізіць нас да канчатковай перамогі.

А. Арцюхіна.

(Член ЦК УсеКП).

Капітальнае прамысловае будаўніцтва СССР у 1926-27 г.

(Да вынікаў пленуму ЦК УсеКП(б)).

Апошні пленум ЦК УсеКП(б) спецыяльна спыніўся на гэтым пытанні, бо ў апошнія месяцы выявілася, папершае, што прамысловасць можа выпрацаваць у гэтым годзе больш, чым мы меркавалі, падругое, што савецкая дзяржава мае значна больш сродкаў на новае будаўніцтва, чым мела летам і ўвосень, па-трэцяе, што насельніцтва прад'яўляе ўсё большы і большы попит на прамысловыя тавары.

Ёсць цэлы шэраг і іншых прычын, якія выклікалі пералом у пытанні аб капітальным будаўніцтве прамысловасці.

Згодна кантрольных лічбаў дзяржплану, на дзяржаўнае капітальнае прамысловае будаўніцтва меркавалася выдаць 737 міль. рублёў, плюс 90 міль. руб. на электра-будаўніцтва. Гэта да 6 павялічэнне асноўнага капіталу на 10 проц., лічачы на ізнос 261 міль. руб.

Зараз пастаноўлена адпусціць на капітальнае будаўніцтва 1.100 міль. руб., так што асноўны капітал павялічыцца на 15 проц.

Частка гэтых затрат дасць сабе значыць толькі гады праз тры, калі будуць адбудаваны і пущаны ў ход новыя заводы; але большая частка дасць вынікі ўжо праз некалькі месяцаў, паколькі асноўны капітал прамысловасці папаўняецца праз замону старых варштатаў новымі, капітальнымі рамонатам і г. д.

Панявольчы прамысловае будаўніцтва, мы з асаблівай энергіяй будзем развіваць металічную прамысловасць. Пленум ЦК значна ўва ў неабходнасць павялічыць выданы больш 1.100 мільён. руб. павінны быць выкарыстаны толькі на карысць металічна-прамысловасці. І, сапраўды, гэта галіна—адна з самых адсталых, а між тым дзяржава адчувае патрэбу ў паравозах, параходах, рэйках, цвікох, сельска-гаспадарчых машынах, крывельным жалезе і г. д.

Асабліва ўвагу пленум ЦК звярнуў на машынабудаўніцтва: ён значна ўва ў неабходнасць загрузіць машынабудаўнічыя заводы заказамі, пры чым заказам павінны давацца на некалькі год. Пры доўгатэрміновых заказах заводы могуць працаваць на цвёрдым пляну, а гэта вельмі важна.

Накіроўваючы адпускаямыя сродкі на найбольш карысныя галіны прамысловасці, мы павінны імкнуцца да таго, каб гэтыя сродкі былі выкарыстаны з найбольшай рацыянальнасцю. Нажаль, ёсць частыя выпадкі, калі праект пабудовы заводу шмат разоў перарабляецца ў часе пабудовы; яшчэ часцей выпадаюць дарэўні, калі на пабудову заводу затрачваюцца вылікі сродкі пры магчымасці меншай затраты.

Пленум ЦК на ўсё гэта звяртае ўвагу Савету Працы і Абароны, прапануючы ўтаньніць будаўніцтва, лепш апрацоўваць праекты, захоўваць плянавую дысцыпліну і г. д.

У гэтым годзе наша прамысловасць, дзякуючы капітальнаму будаўніцтву, перабудуецца на новых тэхнічных пачатках.

1926-27 г.—першы год рашучай перабудовы, і мы павінны пакласці ўсе сілы на тое, каб паставы пленуму ЦК партыі былі праведзены ў жыццё поўнасьцю.

Ул. Сараб'янаў.

Супроць уціску працоўных Заходняй Беларусі.

Працэсты, узносы, выклікі.

У міжнародны жаночы камуністычны дзень узмоцнім да змогу рэвалюцыйным барацьбітам і іх сем'ям у Польшчы і Заходняй Беларусі.

У Менску па ініцыятыве гарадзкіх раённых жаночых кааперацый работніц і жанок рабочых арганізаваны жаночыя камітэты дапамогі дзецям і сем'ям палітзняволеных Польшчы і Заходняй Беларусі.

Праца гэтых камітэтаў з'яўляецца часткаю працы арганізацыйнага камітэту МОПР'у, ў галіне ўдзялення працоўных у шэрагі МОПР'у, распаўсюджвання МОПР'аўскай літаратуры, павялічэння сродкаў арганізацыйнага камітэту шляхам арганізацыі лекцый, сьвятляў, кружачкага збору і г. д.

У гэтых адносінах Ляхаўскім гарадзкім жаночым камітэтам арганізаваны былі спэцтаклі на карысць сем'ям палітзняволеных Польшчы і Заходняй Беларусі, а 7 і 8 сакавіка адначасна ўсімі раённымі камітэтам будзе праведзена па гораду кружачны збор.

Дзень 8-га сакавіка ў бягучым годзе павінен прайсці пад лозунгам «Усе ў шэрагі».

Супроць польскага зьдзеку—слова мужыцкае.

Бурнай хваляй, нясутрыманай паводкай паліліся га мястэчках, вёсках, хутарох, нават, на самых глухіх засценках, чуткі-навіны аб тых нячужаных зьдзеках, тых марозячых сэрца і душы жахах, якія цяпер пачаў утвараць на «красах» ожэл білы... Розна на гэта адгукнулася сялянства, і ў некаторых ад успамінаў так надаўна мінуўшага, крывавых распраў «польскага культурніка», і цяпер яшчэ, ад чутак ганейных—сталевым зрокам мерае сяляннін нянавіны яму Захад... Скрыпне зубамі й маўчыць. Гэта самы яры, моцны пратэст супроць разгукіўшага ўжо няўмеру фашызму...

Шмат лапоў, дзе-б гэта ня было: на вуліцы, у кааперацыі, у сельсавеце.

Пасья інфармацыі аб сучасных падзеях у Зах. Беларусі, аб арышце дэпутатаў Белар. Грамады—на кожным сходах сяляне, яе адзін вельмі сурова ганьбілі палітыку Пільсудскага, фашыстаў, і казалі:

Палітычным вязьням трэба дапамагчы!.. Няхай вызваляюцца, лягчэй нам будзе!..

Пасья аднаго такога дакладу, сяліне аднагалосна брыкнулі:

— Яны там варушацца?! Ну, дык трэба і дапамагчы ім (рэвалюцыянерам) каб добра ўзварухнуліся і скінулі з сабе паню!..

І настрой тлі ўва ўсіх быў падняты, наэлектрызаваны.

— Трэба дапамагчы!.. Ганьба фашыстам!..

Гаварылі на сходах на гэтую пытанню мала, але трэба было зірнуць ім у вочы, як ужо яскрава відаць было, што вожны думаў з сяліні ў гэты час.

— Трэба дапамагчы, кажа гр-нін Пашкевіч Сьц., палітычным вязьням і іх сем'ям, бо нямым і гэткаму зьявішчу аставацца нельга... Успомніце, як рабілася ў нас тут у часе польскае акупацыі!

Сьціхі ўсе і, вынеслі тавую рэзалюцыю:

«Мы, гр-не Кляніцкага с-с гораца пратэстуем супроць усіякіх зьверстваў і нечалавечых зьдзекаў над палітычнымі вязьнямі ў Зах. Беларусі, учыняемых фашысцкімі арганізацыямі. І, прымаючы пад увагу, што наша маўчанка роўналежна смерці нашых братоў—рукі прэч ад нашых замежных рабочых і сяліні. А мы з сваёго боку павінны дапамагчы яе маральна, так і матар'яльна барацьбітам—вязьням».

Гэта рэзалюцыя прымаецца ўсім сходам аднагалосна, гэтыя-ж рэзалюцыі па ўсіх вучастках Кляніцкага сельсавету гэтыя-ж і па ўсёй Беларусі!.. І нарэшце, сходам, у знае таго, што мы пратэстуем ня толькі на словах, а і на справе: арганізуюцца ў Кляніцкім с-с ячэйка МОПР'у, у якую зараз-жа ўваходзяць 10 чалавек.

Зараз-жа былі выпісаны ад кам. узаем. падпісныя лісты на збор ахвяр і раздадзены на стаўніцтву, некаторым членам с-с, кам. узаем. і проста сялінам—актывістам.

Як-жа адгукнулася сяліства на збор?

А трэба адзначыць, што бедната актыўнай пашла на сустрэчу, чымсь заможнікі. У той час, як заможнік, (ледзь ня кулак) дае 3-5 капеек, зусім бядняк дае—40 кап!.. Сорам, кляніцкія заможнікі!..

Але ня толькі бедната так добра давала, а нават і паліякі (ня нашы католікі-беларусы), пераехаўшы сюды з Польшчы ў часы імперыялістычнай вайны. Калі ня было 10 капеек у каторага, дык давалі па 4-5 ручэжк лёну.

У самы кароткі час удалося сабраць пакуль што—12 руб. грошай, 2,5 ф. сала, 42 руч. лёну і 21 ф. жыта. Лічба гэта малая, але збор ахвяр яшчэ далёка ня кончан.

М. Нікановіч.

МОПР'у, працоўныя БССР ўзмацнялі далогу барацьбітам міжнароднай рэвалюцыі».

Гэту асноўную задачу паставілі перад сабою раённыя жаночыя камітэты, пастанавіўшы арганізаваць у гэтым годзе ў міжнародны жаночы, камуністычны дзень кружачны збор.

У той дзень, калі мы яшчэ раз падлічваем нашы дасягненні, калі мы яшчэ раз пацьверджам нашу міжнародную братэрскую салідарнасць да пралетарыята буржуазных краін, ні адзін рабочы, ні адна работніца, жанка рабочага, служачага, саматужніца, не павінны забыцца пра дапамогу рэвалюцыйным барацьбітам, якія мучаюцца ў турмах польскай буржуазіі.

Няхай жыве міжнародная дапамога барацьбітам рэвалюцыі.

Гарадзкія жаночыя камітэты дапамогі сем'ям палітзняволеных Заходняй Беларусі і Польшчы.

Мы пратэстуем супроць зьдзекаў над працоўнымі Заходняй Беларусі.

(Ганцаўскі сельсавет, Зембінонага раёну, Барысаўскай акругі).

22-га лютага сяліне вёскі Стара-Ганцаўская Слабада сабраліся на сход, каб пагаварыць аб сьвяткаванні 9-й гадавіны Чырвонай арміі, а таксама і аб становішчы ў Заходняй Беларусі. Сяліне ўсе выявіліся на сход і больш усяго выказваліся стары дзядзькі.

Сяліне вельмі былі зацікаўлены і ўважліва слухалі дакладчыка. Пасья дакладу выказаліся аб становішчы нашых братоў у Заходняй Беларусі. Выказалі ўсе свае думкі. Адзін стары дзядзька, гадоў 65 сказаў: «Чым жыць пад Польшчай, дык лепш загінуць на вайне, або зусім не нараджацца».

Па дакладу аб становішчы ў Заходняй Беларусі сход вынес наступную рэзалюцыю: «Мы, сяліне, в. Ст.-Ганцаўскай Слабоды, пратэстуем супроць зьдзекаў і расправаў пана Пільсудскага над працоўнымі Заходняй Беларусі. Мы ніколі не дапусцім, каб польскія фашысты купіліся ў сьлязох і крыві рабочых і сяліні. Гэтыя зьверствы толькі больш абуряць працоўных. Мы заўсёды гатовы выступіць на абарону нашых братоў. Мы заўсёды гатовы дапамагчы прыгнечаным мучанікам. Мы гатовы павялічыць шэрагі МОПР'у і сёння-ж усупнаем у сабры МОПР'у і, апрача гэтага ахвяроўваем, хто колькі можа».

На гэтым значніўся сход. Абраці ўпаўнаважанага, які павінен сабраць ахвяраванні. Сяліне шчыра адгукнуліся на гэты заклік і пачалі даваць, хто колькі можа.

М. Таратутка.

Мы пратэстуем.

Зембіноні раён, Барысаўшчына.

Па ўсіх насельных буйных пунктах раёну, пад кіраўніцтвам парт'ячэе адбыліся агульныя сходы сяліні, прысьвечаныя прасьледванню панамі братоў Заходняй Беларусі. Сходы адбыліся досыць людна і прысутны ўсе да аднаго з абурэньнем клянімі паню і іх служба за іх нечалавечыя паступкі. Сяліне Зембінонага раёну спачувалі сваім братом у зьдзеку. Ня гэтае яшчэ даўно сяліне раёну Зембінонага самі стагналі пад пятою пана, ня гэтае яшчэ даўно, ад панскай нагайкі абліваліся плечы крывёй. Вожны сялінін нашага раёну добра памятае гэта, будзе помніць да смерці і пераказае сваіму патомству. Помніцца добра 1919-20 год, калі па ўсяму раёну бязвыходна стаяла польскае войска і на нівах і лугох адбываліся бойкі паліякаў з нашымі, а па хатах катаваліся сяліне: на сходах усё гэта было ўзвешана і ацэнена сялінамі. Сяліне на сходах як адзін высказаліся за збор ахвяр пацярпеўшым і даручылі ячэйкам МОПР ахвяры сабраць і пераслаць па прыналежнасці.

Язэп Шпэт.

— Агульны сход працоўнаю асьветы Горачнага раёну, Менскай акругі, глыбока пратэстуе проці чынкаў польскай паню, выказвае салідарнасць працоўным Заходняй Беларусі, лічыць неабходным умацніць працу МОПР'у і адлічвае і проц. зароботку на карысць палітычных вязьняў Заходняй Беларусі.

— Агульны сход сяліні вёскі Ліпі, Зембінонага раёну, Барысаўскай акругі, заяўляе: «Мы пратэстуем проці зьверства польскай буржуазіі і не дапусцім, каб рабочыя і сяліне стагналі пад панскім прыгонам».

Пасья сходу запісалася ў сабры МОПР'у 32 чал. з ліку 22 двароў вёскі.

— Сход сяліні вёскі Вальшэра, Расьнянонага раёну, Калінінонай акругі пратэстуе проці белага гораду ў Заходняй Беларусі, патрабуе вызвалення ўсіх палітычных вязьняў і абяцае дапамогу прыгнечаным заходнім братом.

У САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ.

Водгукі на „скаргі“ сялян*).

(Случчына).

У час прабывання ў Слуцкай акрузе старшыні ЦВК БССР т. Чарвякова да яго звярталіся грамадзяне Воўшыцкага сельсавету са скаргамі на скартара таго-ж сельсавету тав. Васілевіча Сяргея аб грубых адносінах апошняга да насельніцтва.

Тав. Чарвяковым было даручана акрыяканьому высветліць гэтае пытаньне. Акрыяканьомам высветлена, што тав. Васілевіч зьяўляецца бедняком, які доўгі час працуе ў сельсавеце.

Грубых адносінаў да насельніцтва з яго боку ня было.

Выконвае тэхнічную працу і адначасова адміністрацыйную.

Ін-жа выяўлен шэраг злачынстваў па сьвабодна аб'ектаў апататкаваньня заможным насельніцтвам, прыблізна каля 50 дзяс. і васьмь з гэтых прычыны ўзьнікла скарга з боку некаторых заможнікаў, якія мелі злосьць на скартара тав. Васілевіча.

Аб гэтым ёсьць пастановы: 1) агульнага сходу сялян хутару Гарадзішча, Слуцкага раёну ад 11-ХП—26 г. і 2) пашпаравага пленуму Воўшыцкага сельсавету ад 3-ХП—26 г.

* У дадатак да артыкулу тав. Чарвякова „Думкі і ўражаньні з падарожжа.“ („Сав. Бел.“ № 268 ад 25-ХІ—26 г.).

3 вясковых лістоў.

У в. Гута (Бабруйсчына) арганізаван беларускі гурток. Спачатку на заняткі гуртка наведваліся толькі 8 чал.

Паступова лік членаў гуртка павялічыўся і зараз у ім налічваецца каля 30 ч., з іх амаль палова жанчын. Заняткі праводзіцца 1-2 разы ў тыдзень.

Адно кепска, што адсутнасць пісьмовай прылады і сродкаў на асьвятленьне перашкаджае ў працы. Райкультадзел, дапамажыце.

— Яшчэ ў мінулым годзе сялянне і вучні школ улі «абяпанні», што ў будучым годзе школы будуць мець дармовыя пісьмовыя прылады.

Але прайшла палова 26-27 навучальнага году, а для школ і Бабруйскага раёну «абяпанні» так і засталіся.

Пытаньне вучні настаўніка: «Калі прышлюць нам сшыткаў і інш., а настаўнік толькі і можа адказаць: «Пачакайце».

Органам Наркамсьвету на гэта трэба звярнуць увагу.

— 50 проц. школ і Бабруйскага раёну зьяўляюцца ў наёмных сялянскіх хатах, якія зусім не адпавядаюць запатрабаваньням школьнай гігіены і педагогікі.

Настаўніцкая канфэрэнцыя выказала думку аб неабходнасьці павялічэньня сродкаў на найм лепшых будынкаў, бо бюджэт сьветлага году вельмі вызначны.

Міх. Білоўчынаў.

— Сорыцкая пачатковая школа (Сніпкіга с.с., Віцебшчына) знаходзіцца ў вельмі кепкім санітарным становішчы: шмат павыбіты, у класе сыра, падлогі мусіць на мьлі ад пачату навучальнага году.

Райапа траба паклапаціцца аб палепшаньні класнага памяшканьня і зьбавіць дзяцей ад кашчэпа.

Міхаіл Пугаў.

На раённым зьездзе саветаў.

(Гарадзецкі раён, Бабруйскай акрузі).

У мястэчку Гарадзец адбыўся Гарадзецкі раённы зьезд саветаў чацьвёртага скліканьня. На зьездзе прапрацоўваліся пытаньні аб міжнародным і ўнутраным становішчы СССР. Справаздача Бабруйскага акруговага выканаўчага камітэту, справаздача ўпаўнаважана ад РСІ па Бабруйскай акрузе, справаздача РВБ і інш.

Усе гэтыя пытаньні разглядаліся пры актыўным удзеле большасьці дэлегатаў, багатыя на зьездзе ня было. Па ўсіх пытаньнях асобных супярэчэньняў ня было, за выключэньнем пытаньня аб апале.

— Нам дроў няма, — гаварылі некаторыя дэлегаты сялянне, нам прапануюць апальваць

торфам, а чаму на тарфяны апал не перайшлі нашы ўстановы...

Асабліва неабходна адзначыць яшчэ адзін момант, — калі ў мінулым годзе былі якія небудзь супярэчэньні з боку беспартыйных супроць кандыдатаў, якія былі выстаўлены фэацый у РВБ, то ў гэтым годзе аўсім інаша—у РВБ прайшлі ўсе тыя, якіх выстаўіла фэацый камуністычнай партыі, аднагалосна за выключэньнем 2—3, пры галасаваньні якіх устрымаліся 2—3 дэлегаты.

Зьезд скончыў сваю працу 17 лютага. Фэацый складала меншую палову.

В. Цітаў.

Падрыхтоўка да вясновай сяўбы.

У Калінінскай акрузе.

Калінінскай акруга зрабіла заказ на 1.800 пудоў насеньня канюшыны (Белсельсаюз дакладуе толькі 1000 пуд.). Вядуцца перагаворы з Чарнігаўскімі насеннымі т-вамі аб набыцьці 5000 п. лубіну, дзе ён значна таньней, чым у Белсельсаюзе (на 1 р. 20 к. пуд., а ў Белсельсаюзе—1 р. 80 к.). Апроч таго, Акрсельсаюз зрабіў заказ Белсельсаюзу на 15 тысяч п. лубіну.

Па плану трэба загатоўваць для акругі 40 тысяч пуд. аўса, заказ-жа зроблен толькі на 27 тысяч пуд. Апроч таго, зроблен заказ на 30 тысяч пуд. фасфарыту.

У межах акругі знаходзіцца 106 сартыравальных машынаў; да 15-га лютага ачышчана каля 28.990 пуд. насеньня.

У Слуцкай акрузе.

Да 1-га лютага ў акругу было завезена 2.035 тон насеньня канюшыны, 0.015 тон цімафейкі, 0.125 тон лубіну, 2.860 тон лэну-даўгунцу, 26.535 тон суперфасфату, 60.058 тон тамашлаку, 1.739 тон калійнай солі, 1340 пудоў, 110 абганялак, 101 барана, 663 сячкарні і інш.

Патрэбна дадаткова: 11,47 тон лубіну, 49,18 тон сарадзі, 13,53 тон лэну-даўгунцу, 21,580 тон суперфасфату, 12,0 тон тамашлаку, 30,26 тон калійнай солі, 3672 плугі, 490 абганялак, 845 пружыновак, 1602 сячкарні і інш.

Да 1-га лютага загатоўлена: аўса—114,753 тоны ачменю—26,23 тоны ачышчана насеньня—7913 п.

Узмацняем лясную гаспадарку.

(Бабруйскай акруга).

У выніку мінулага гаспадарчага году лясная гаспадарка акругі базуючы ўзмацнілася.

З спрыяючых момантаў перш-наперш трэба адзначыць—палепшаньне эксплятацыі лесу. Дзякуючы гэтаму, а таксама і павялічэньню гандлёвай наддачы, павысілася звыш чым у 4 разы прыбытковасьць лясной гаспадаркі—з 2 р. 08 к. на 1 гектар у 1924-25 г. да 9 р. 90 к. у 1925-26 г. Потым паступова пашыраецца лесагаспадарчавыя (ужо ўсяго ўнарадкавана 56 проц. у тым ліку за 25-26 г. звыш 27.000 гкт., а таксама праведзена работы па лесакультуры і лесааднаўленьні).

Але разам з гэтым мы маем шмат недахватаў у нашай лясной гаспадарцы—апроч таго, што некаторыя работнікі ляснога ведамства не зусім адпавядаюць свайму прызначэньню, слаба пастаўлена ахова лясоў—галоўным чынам гэта наглядзецца ў лясох мясцовага значэньня, дзе гэтая ахова амаль што зусім адсутнічае. Таксама наглядзецца спавыньне ў водпуску лесу як насильнічым, так прамысловасьці і на інш. патрэбы. І нарэшце, дзяляка няпоўна задавальняецца насильнічым лесам, а ў некаторых месцах і не прадстаўляецца магчымым задаволіць патрэбы насильнічым за лік лясной гаспадаркі без пера-

ходу на іншыя віды апалу і будаўніцтва. Частковым вынікам гэтага і зьяўляецца лесапарушэньне.

Пытаньне лясной гаспадаркі разглядалася на пасяджэньні прэзыдыума акрыяканьому. З пасабных мерапрыёмстваў, якія мяркуецца правесці ў галіне лясной гаспадаркі, трэба адзначыць наступнае: па лініі захаваньня і павялічэньня лясной плошчы.

— Папершае, прынягуць насильнічым да справы абласеньня сваіх земляў, ня прыгодных да сельска-гаспадарчага карыстаньня.

Потым—строга сачыць за недапушчэньнем пасьбы жыцьця на маладзёных і вырубках лесу і наогул больш рашуча павесці барацьбу з лесапарушэньнямі і—у прыватнасьці, райвыканкомі павінны сьвачасна праводзіць разбор спраў па гэтых лесапарушэньнях.

А разам з гэтым мяркуецца разьвіць сетку лясных складоў у гарадох і мястэчках па водпуску ня толькі апалу, але і будаўнічага матэрыялу, і мяркуецца спрыяць водпуску насильнічым валяжу і інш. Наколькі лесу на мясцовыя патрэбы не хапае, усмертам дапамога разьвіцьця інш. відаў апалу і агнятрывалага будаўніцтва.

М. П.

На новых рэйках.

(Ураманьні з падарожжа па Рэчыцкай акрузе).

Скрыніць сьнег пад нагамі... Праменьні сонца купаюцца ў сьняжынках і робяць іх адмысловы прыгожымі.

Дарога цягнецца паўз Дняпро.

На адным боку—шырокія прасторы ўзьяржэжа, і толькі дзесяць далёка, цёмна-сіняй плямай выдаецца бор.

На другім—рэдкі хваёвы лес. Ён сьпіць пад сьнежнымі шапкамі, афарбаванымі зімовым сонцам у сьветла-ружовы колер.

Насустрач—цэлыя абозы сьляніскіх фурманак, часта на валох, нагрэтых сенам, якое зараз перавозіцца з балот...

Мы прыехалі ў Сьведзе.

Прасторная, нядаўна пабудаваная, Сьведзкая беларуская хата-чытальня паўносьненка людзей. Нездзе аблыку ўпасці. Дзьве газавыя лампы скупа асьвятляюць памяшканьне. На сьценках—дэзунгі, плякаты, плякаты і дэзунгі... і канца ім няма. На беларускую мову—ніводнага...

З уважлівасьцю, спачатку, слухае сялянства даклад курсанта Гомельскай партшколы аб жыцьці і чынасьці правадзіра сьветлага рэвалюцыі, сіліцца вразумець, упяцьці.

«Канспірацыя, эміграцыя, інтэнсьўнасьць... так і сыпаліся з вуснаў дакладчыка.

— Што гарох в сьценцы, чуюцца—ў адным кутку.

— Прасьцей-бы, як небудзь,—скардзіцца рыжы дзьвядка, гадоў пад сорок, што сядзіць побач са мною.

Патрэбну загаманілі ўсе. Хто дзяўчыне аб прыгожай ночы, а некаторыя—аб руках дакладчыка.

Паўтарагадзінны даклад скончыўся.

Адно-два пытаньні, адказ на іх, і слова біра вагадчык хаты-чытальні. У прастай вразумелай мове апавядае ён аб жыцьці Леніна, сьняваючыся галоўным чынам на тэме «Леніні і сялянства». Прычкі... здаецца, кожнае слова глытаюць.

— Леніні памёр, але засталася яго вучэньне, па якому мы павінны будаваць жыцьцё.

— Прапаную сьпяць Інтэрнацыяналь. Бадзёрныя гукі, нібы электрычнасьцю прасякнулі ўсіх. Ёскарава адчуваўся што:

— Мы наш, мы новы сьвет збудуем,—што мы выканаем заповеды Леніна. Так гэтымі гукі камі гаварыла грамада чалавек у паўтараста.

— Беларускаму марсельскаму,—крычыць з кутка малады хлопец.

Паўтараць яму ня трэба было, бо грамада дружна падхапіла «Ад веку мы спалі»...

Над вечар да настаўніка прыйшо чалавек пяць сялян. Настаўніка ў хале ня было.

— Што, прыйшлі паслухаць газету?—наўгад пытаюся ў іх.

— Але, дзень сьвяты, час ёсьць, дык і газету трэба паслухаць—адказвае адзін з іх.

— Я рабіўся гаспадаром кватэры і запрашаю іх сесці.

— Ну, а які-ж ён вам чытае газэты?

— Ды найбольш беларускі,—адказвае гадоў над пяцьдзесат дзьвядка.—Ён-жа ў нас за Беларусь гарой стаіць, дык мы любім, прасьцей яно нежак, панятайей. У нас-жа, бачыце, і школа беларуская—з гонарам даючы ўн.

— І часта вы выбіраецеся слухаць?

— Ды кожны сьвяты дзень зьбіраемся, дык ён нам і газету і расказіе пачытае... Вельмі-ж добра піша... Гэты... як яго... Якуб Колас, а таксама і Крапіва. Здаецца, што яны васьмь тут з намі жылі, надслухалі нашы думкі, забачылі, што ў нас дзесяць, і запісалі. У нас жыць вельмі стары чалавек гадоў за васьмьдзесят яму будзе, нам да такіх гадоў ўжо не дажыць, бедны ён... быў і смалакурар, і лесарубам, і кім толькі ня быў, дык ён, надслухаўшы апавяданьне, аб жыцьці смалакураў у старыя часы, аж заплакаў.

— Маладым, дык найбольш падабаецца Чарот.

На гэтым дзьвядка суніўўся.

Простыя сялянскія словы аб беларускіх пісьменьніках зрабілі на мяне вялікі ўплыў. І раней ім чыталі расейскія «расказі», але вынікі гэтага чытаньня неадвольна вынічалі. Апавяданьні ў расейскай мове не западаць так глыбока ў душу беларускага селяніна, ня выклікаюць падобных гутарак аб пісьменьніках.

Такія-ж водзвыны давала аб беларускай кнізе і насельніцтва в. Дзёрдзева, дзе школа таксама ўжо другі год вядзе працу на беларускай мове і дзе настаўнікам Саламахам, кандыдатам у сябры РВБ, удумліва і шырока вядзецца папулярныя беларускае газэты і вніжні які праз школу, гэтак і праз хату-чытальню сярод насельніцтва.

Насельніцтва ўжо патроху пачынае глядзець на сваю мову, не як на «музыкавую», хатнюю мову, а як на мову, у якой пішуча кніжкі, у якой вядзецца выкладаньне ў школе, словам, як на мову культурную. Так многім трэба паддзіцца ў памяненых настаўнікаў.

Горвальскі раён досыць багаты на настаўнікаў, якія спачылі цэнтральныя беларускія курсы ў Менску, нават былі некаторыя на два

тры разы, але бедна на настаўнікаў, якія звярнуўшыся з курсуў у дастаткай ступні разгарнулі працу папулярнасьці беларускае мовы сярод насельніцтва. Такіх налічваецца чатыры-пяць, а астатнія нават забыліся, што яны былі на курсах і зараз так добра, некаторыя нават зьлей, чым да курсуў, «русаізаствуюць».

Але яны зараз мабыць шкадуць аб сваёй памылцы.

Пытаньні вывучэньня беларускасьці і практычнага правядзеньня беларусізацыі на гэтым пасяджэньні занялі галоўнае месца.

Катэтыў настаўнікаў (16 чал.), аб'яднаных у гэтым РПС, прызнаў, што перавод працы школ на родную мову павынае паспяховасьць вучняў, падмае іх актыўнасьць, палягчае навучаньне правапісу, а таксама ўвёс у плян свае працы даклады па вывучэньню гісторыі беларускае літаратуры і гісторыі Беларусі.

Кажуць, што сярод дарослых, на ліпуньце, ня можна павесці працу на беларускай мове. Ну, што-ж, чаго людзі не гавораць... Хай плятуць. А васьмь мы зараз паслухаем тых, хто навучаецца на ліпуньтах.

Прада мною лажыць пастанова агульнага сходу няпісьменных, якія наведваюць ліпуньт пры Дзёрдзеўскай школе, ад 10-ХІ-26 г.

«Займацца па навучаньню грамаце нам лягчэй было-б на беларускай мове, дзеля чаго дапаручыць настаўніку Саламаха затрэбаваць кнігі на беларускай мове і перавесці працу на беларускую мову».

Гэтак ухвалюць тыя, хто ўжо ўкусіў расейскай культуры, бо на ліпуньце пэўны месца займаліся на расейскай мове. І гэта адна з многіх.

Хто мае вушы, хай слухае.

Паўлюк Волат.

ПЕРАВЫБАРЫ ГАРАДЗКІХ САВЕТАУ.

Перавыбары саветаў праходзяць з надзвычайным уздымам. Рабочыя ідуць на сходы, як на сьвята.

Служачыя не павінны адставаць ад рабочых. Пакуль сярэдні процант прысутных на сходах дзе абіраюць служачыя—70. Гэта мала. Раўняйся па рабочых.

Пасылайце ў саветы камуністаў, лепшых таварышоў, адданных справе дыктатуры пралетарыяту.

Належная крытычная ацэнка.

(Дом адпачынку і Антрэахнаса, Менск).

Супроць звычайнага, сход пачаўся ня ў час: заместа 7 гадз. увеч., пасля паловы дзевятай.

Са слоў, кінутых у залі дому адпачынку яшчэ перад сходам, можна было сьмеяла прадказаць, што дэбаты будуць вострыя, яскравыя.

Між тым настроі выбарцаў хутка «размяк» і знізіўся.

Самай наказ быў заслухан супакойна і з належнай крытычнай ацэнкай. Дабульняны і прававы да яго аказалася шмат.

Трэба прывесці найбольш жыццёвыя.

— Рост жылой плошчы не павінен ісьці за рахунак кватэрнай платы.

— Адчыніць амбуляторыю на Ляхаўцы.

— Пашырыць дзейнасьць дэзынфекцыйнай камеры.

— Па прыкладу вялікіх гарадоў, адчыніць дыспансэр для алкаголікаў.

— Пашырыць косянае лічэнне.

— Павялічыць колькасць абедоў для беспрацоўных.

— Умацаваць агульны і санітарны нагляд за пастаноўкаю народнага харчавання.

— Палепшыць барацьбу з п'янствам, хуліганствам і прастытутыяй.

— Праверыць правільнасьці прыпынаў прыёму дзяцей у асьлі і г. д.

Спрочні вакол прынятых паправак да наказу ў зусім дэлавой абстаноўцы занялі ня больш гадзіны.

У гарсавет абралі т. Васілеўскага (сэбра КПВ).

Удзельнікі сходу разыходзіліся праз пекны залі дому адпачынку, пры мэдэцынскіх гудках раллю. Побач,—таўцы аддыхаючых. М. В.

Наш наказ.

На зусім жвава запайняецца влюб АВЕ супрацоўнікамі Наркампраці. Ці саюзу сав.-гандальскаслужачых і працкалектываў. Прысутныя разбіліся на маленькія групы, якія ажыўлена абмяркоўваюць, што павінен выканаць новы гарсавет.

Вось група пажылых людзей, бліз усякай пратэстна і «інтэлігентнасьць». Папаваная беларуская мова перамяшчаецца ў іх з расейскімі словамі. Твары іх мільгаюць у смугае мажорачнага дыму.

Што так гора абмяркоўваюць гэтыя людзі?

— Трэба, каб новы гарсавет,—кажа адзін з іх,—звярнуў-бы больш увагі на акраіны, там няма ратунку ад хуліганства і іншага збору.

— Ну, гэтага яшчэ мала,—дадаў другі,—шмат каму прыходзіцца гібець у вільготных сутарэннях, няма добрых кватэр.

Калі трэба ісьці ў горад, дык чапайся некалькі вёрст на гразі. Чаму ў нас ня ходзяць аўтабусы?

Тым часам унаўважаны абвясціў, што пасяджэньне сходу пачынаецца.

Наказ зачытаецца па пунктах. Спачатку была цішыня і ніякіх паправак ня ўносілі, але як справа дайшла да кватэрнага пытання, дадаткі да пункту пачыналіся, як грыбы пасля дажджу.

— Цікавая справа,—заявіў нейкі рабочы ў зашмалцаванай паддэўцы, як арганізацыя ў нас кватэрныя т-вы. Па палажэньню членам кватэрнага т-ва можа быць толькі той, хто жыве ў гэтым доме, а жыць у такім доме можа толькі член т-ва. Дык як-жа, урэшце, стаць сябром кватэрнага т-ва? Гэты пункт у статуте аб кватэрнай кааперацыі трэба змяніць.

Прапанова прымаецца аднагалосна.

Жаночая частка сходу ўнесла дадатак аб пашырэнні сеткі дзіцячых дамоў для беспрытульных, пляцовак і дзіцячых садоў.

Урэшце, публіка расчухалася і дадаткі пасылаліся:

— арганізаваць мэдыцынскія пункты на вялікіх прадпрыемствах;

— хутчэй уключыць у мясцовую прамысловасць працоўныя калектывы;

— арганізаваць у прыгарадных вёсках лікпункты і інш.

Членамі ў гарсавет абралі т.т. Танашку-рава і Рынашэўскага, кандыдатам т. Буца (жанчына). К.

Нота рабочай Ляхаўкі.

Толькі што прагудзеў а палове пятай гадзіны працяжны раскадэты гудок і зараз-жа ў сваіх рабочых чорнамавых вопратках з пазвамі гарадзкой выбарчай камісіі ў руках пачалі збірацца ў свой чырвоны куток, які ледзь-ледзь умясціў усіх выбаршчыкаў.

На сьценнах чырвонага кутка—лэзунгі аб перавыбарах і ўсіх чарговых задачах; рабочыя, чытаючы гэтыя лэзунгі, яшчэ лішні раз пераконваюцца ў тым, што ў гарсавет трэба паслаць таварышоў дэльных і актыўных.

Пры гэтай абстаноўцы гарбары пачынаюць абгаварваць пытаньне наконт выбараў дэпутатаў. Выбары назначаны былі на 5 гадзін, а тав. Каплан—унаўважаны па перавыбарах, яшчэ бліз 10 хвілін да 5 гадзін пачынае стукаць алоўкам аб графін.

На прызывіум прыветліва назірае партрэт Ільіча, а вышэй партрэта Ільіча вялікімі чырвонымі літарамі: «Ніхай жыве ўсясьветная рэвалюцыя!»—Гэтага гарбары спадзюцца дабіцца шляхам умацаваньня саветаў, пасылаючы ў іх штогод ленинскіх сваіх сыноў.

Зачытаецца наказ.

Жадаем бачыць на акраінах аўтабусы.

так заявілі ўсе гарбары.

Бачан пачынае разгудмаваць, што за мінулы год аўтабусы наогул далі дэфіцыту 18000 рублёў і хадзілі ўсё-такі яны па больш байчэйшых вуліцах, а калі аўтабусы пойдучы яшчэ на акраіны, дык тады яны па вушы застаюцца дэфіцытнымі і патрабаваць, каб аўтабусы хадзілі на акраіны—пакуль што няма ніякай мажлівасьці.

Зусім-жа інакш гэтае пытаньне паставілі гарбары, якія заявілі, што нам непатрэбна, каб цэлыя дзень ля нашых заводаў цёрліся аўтабусы, а нам патрэбны яны раіцай—калі мы ідзем на працу і вечарам, калі нам трэба дабрацца да хаты. А калі-ж аўтабусы застануць дэфіцытны, возычкі ў цэнтры непмануў ды гандляроў і ў рэдкасных рабочых, і калі яны зусім з акраінамі нашай Ляхаўкі значна ня хочуць, дык тады гэтым аўтабусам варта зусім даць на шапцы, а хутчэй будаваць трамвай—тады мы зажывём! Вечарам і раіцай аўтабус усё-такі бачыць мы павінны, калі ня хоча ён, каб яго

Дайце клуб, у пійную хадзіць ня будзем.

Сьлякатнае надвор'е пашкоділа поўнаму сто-процантнаму збору.

Частка грузчыкаў запавынілася з выгрузкай адной вялікай машыны. Іх застала ўжо ноч, а яны яшчэ капаліся ля сьлізкага корпусу машыны. І так на сходы прысутнічала замест 129 чал.—97.

Аднак і гэта прычына не перашкоділа нармальнай працы прадвыбарчага сходу.

Залі пасяджэньняў ЦСПСВ была надзвычайна ажыўлена людзямі гаварам. Каранастыя, моцныя грузчыкі тусалі колі дыму. І калі сход пачаўся, яны насталі на тым, каб наказ быў прачытаны 2 разы. Адзін раз поўнасьцю і другі па пунктах.

Галоўным чынам, грузчыкі напіралі на тое, каб умацніць санітарны нагляд за прадуктамі, што прадаюцца на рынках.

А пра служачых забыліся.

Сход распачаўся ў вызначаны час. Сабралася 123 выбаршчыкі з агульнай лічбы 154, ці амаль 80 проц. Наказ дэпутатам прачытаў тав. Карніцкі.

Па прачытаньні наказу здалася, судзіць па выбаршчыках, што ён складзён надзвычайна добра: ніякіх паправак, дадаткаў—ня трэба. Начаў «прыдзірацца» да навазу нехта з кута крыннуўшы:

— Чаму назав на расейскай мове?

Старшыня сходу растлумачыў, што наказ на друкован на 4 мовах, але сюды на сход, чамусьці, напачаў расейскі экзэмпляр.

Унесен і прыняты дадатак аб пасылацьні на працу ў першую чаргу тых беспрацоўных, якія зьяўляюцца членамі сям'і, з якой прадуе адна асоба. Беспрацоўныя, члены сям'і з якой працуюць 2-3 асобы, могуць пабыць у чарзе больш.

выкурны з Менску—гэтую ўрэшце ноту прад'явілі гарбары менскаму аўтабусу ў сваім дадатку да наказу.

Піўныя зараз зачыняць немэтазгодна.

Другім асаблівай важнасьцю пытаньнем пры абгаварваньні наказу—гэта было пытаньне аб жыцьці ці сьмерці піўных на акраінах, выклікаўнае з боку гарбароў сама сур'ёзна да гэтага адносіны і сама бурлівае абгаварваньне.

Адны казалі, што піўныя трэба ўсе на акраінах зачыніць, а другія казалі, што так агулам да пытаньня аб піўных нельга падыходзіць і воль на явіх абставінах:

Кожны рабочы, як зазначалі выступаўшыя, ня проч выніць бутэльку піва, а калі зачыніць піўныя, дык тады пачнуць як грыбы расьці розныя патайныя крамы з гандлем півам і гарэлкай, значыць, зачыненьнем піўных рэальных вынікаў будзе зусім мала.

Шмат яшчэ і іншых дэльных дадаткаў унесена было гарбарамі. Гэта дасягнута тым, што на справаздачным сходзе абрана была камісія з 7 сяброў для выпрацоўкі ўсіх паправак і дадаткаў да наказу.

Гарбары патрабуюць ад гарсавету прыняць захады да ачысткі вуліц, што ў сваю чаргу паленіць санітарную вуліц.

Разьвіта яшчэ прастытутыя—патрэбна шляхам арганізацыі жалочых майстэрняў—як мага змагацца з гэтым сацыяльным злом.

Паведамленьне ў наказе, што на Ляхаўцы будзе будавацца школа—ўсімі гарбарамі спатыкаецца з надзвычайным уздымам. У адносінах мэдыцынскай дапамогі, былі скаргі, што ў сучасным дыспансэры рэнтгенаўскі апарат сапсаваўся ўжо даўно, а паправіць яго ніхто ня думае.

Пасля зацьвярджэньня наказу з усімі дадаткамі гарбары абіраюць у гарсавет т. Посенкоўскага і кандыдатам т. Прадасаву—абодва гэтыя таварышы на грамадзкай працы праявілі сябе досыць значна.

Уся гэта праца гарбарамі 3-га заводу была прароблена пры актыўным удзеле 98 зьявіўшыхся выбаршчыкаў, а павінна было быць 100.

Мікола Л.

3-я гарбарна, Менск.

Вясёлы народ будаўнікі.

Сход быў назначан на 5 гадзін, адложан да 6 з паловаю і сабраліся ў 7 з паловаю. Сабралася—126 з 178, ці 70 проц.

Тав. Лакішчыч пачаў чытаць наказ, але толькі «пачаў»—чытаць далей ня даў нейкі «вясёлы» рабочы, які стаў каля дэзьвіроў ды гаварыў нешта ў паветра. У паветра, бо ніхто яго ня слухаў. Старшыня спыніў чытку наказу і пачаў галасаваць.

— Хто за тое, каб «вясёлага» дзядзьку вывесці з залі? Так. Хто за тое, каб ён астаўся? Відавочна меншасць.

Вясёлы дзядзька перастаў гаварыць, спужаўся і стаіць, не варушыцца.

— Таварыш, павіньце залю, або сядзьце і не паказвайце, што вы «залажылі за гальштук».

Вясёлы дзядзька паворна згадзіўся на апошняе і больш яго ўжо ніхто ня бачыў—бы, каб не адзін казус, які змусіў паўторна звярнуць увагу ўсіх на «вясёлага» дзядзьку.

Прачыталі наказ «на пунктах». Унеслі некалькі дэльных дадаткаў, як, напрыклад:

— Зьнішчыць дэфіцытнасьць камунальных дамаўладаньняў не за рахунак павышэньня кватэрнай платы, а за рахунак іншых крыніц.

— Дабіцца зьмяншэньня платы за камунальныя ўсаўгі.

— Даць магчымасьць застрахаваным выклікаць дактароў да хворых у любы час дня і г. д.

Урэшце ўнеслі апошні дадатак:

— Выкалаць усё ля найхутчэй.

— Хто за тое,—кажа старшыня сходу,—каб прыняць наказ з папраўкамі і дадаткамі ў цэлым? Так...

Хто проціў прыняць наказу?

Над галавамі паднялася рука «вясёлага» дзядзькі, залі напоўнілася сьмехам...

Дэпутатам у гарсавет абралі т. Собальска-сьлэсара і кандыдатам—Ашукевіча. А. Зэр.

Рабочым 5 і 6 рабоч. і служ. „Белгострой“. Менск.

Суро́ва-будзённая ўрачыстасьць.

Аграмадны клуб галоўных гомельскіх чыгуначных майстэрняў і ў ім аграмадна людзкая маса...

Колькі? Ды ці-ж можна падлічыць, колькі?! І сапраўды: залі мае больш 1300 месц.

Але людзі размясціліся і ў праходах, і на авансэце, шмат і на балконе. А далёка ў дзьве-рах—хвасты.

Гумі «Інтэрнацыянала» і аграмаднае людзкае мора калышыцца, устае...

А пасля бесканцова лес руб, бліз утомы паднімаючыся паўсотні раз...

Гэта—сход рабочых галоўных чыгуначных майстэрняў выбірае сёння дэпутатаў у гарадзкі савет.

Проста з работы прышлі яны сюды са сьцягамі, плякатамі і з арэстрам...

Задмылены твары. Будзённая-суровая ўрачыстасьць...

У напружаньні змоўжваюшай залі выразна чутны словы наказу:

— Зьвішчыць хуліганства ў Залінейным раёне.

— Умацніць барацьбу з дзіцячай беспрытульнасьцю.

— Пабудаваць амбуляторыю і аптэку адчыніць.

— Адчыніць у апузе дзіцячую санаторыю.

Выбары. Усе знаёмыя імёны.

Сьлэсар... кацельшчык... малатабоек... качагар...

— Хто за таварыша Гаўрылава?

Яго ўсе ведаюць?

— Хто ведае—ўсе паднімуць.

— Затым, што ён чалавек не ялі-небудзь—кажа з прызывіуму стары.

— Кандыдатура таварыша Сьлібура!

— Нельга яго!—заявіў нехта.—Выў засуджан за хуліганства.

Пра-авілі!—нясецца па залі.

... 34 дэпутаты і 11 кандыдатаў да іх абралі рабочыя галоўных майстэрняў у гарсавет. 3 іх 55 проц. камуністаў і камсамольцаў і 45—беспартыйных.

Гомель.

Рог. К.

С. Азерні.

Папраўчы дом, Менск.

За зьніжэньне розьнічных цэн.

№ 22 і ТПО.

У МЦРК усё даражэй. Чаму?

Ёсьць недалёка ад Галоменскага рынку кааператыву МЦРК. Звычайны кааператыву, як і ўсе МЦРК. Значыцца ён пад нумарам «22». Ёсьць недалёка ад гэтага кааператыву, ля самай станцыі Заходняй чыгункі, крама транспартнай кааператыву Заходняй чыгункі. Гэтыя кааператывы, можна сказаць: суседзі. І першы кааператыву гандлюе і другі гандлюе. А перспектывы і ціны ў абодвух кааператывах, здаецца, не адрозьніваюцца.

Крама МЦРК адчынена амаль цэлы дзень. Пакупкоў бывае ня мала.

Нарэдка гэткае воўс некавістая бабёнка з насьмешкай заўвагае:

— Чаму ў вас усё так дорага? Вось «ТПО» (транспартнае спажывецкае таварыства)—там усё танней.

— Каб ТПО было бліжэй ад майі хаты і я ня спыталася,—я там усё купіла б...

— Што, там танней?—пытасца прыгажуня.

— Вось мука аржаная колькі ў вас каштуе пуд—1 р. 45 кап. А ТПО адпускае па 1 р. 40 кап.,—парлова бярэць кілі ў вас—32 кап.

—там 28, грэчаная тут—19 з пал.—у ТПО—15 к. Фасоль у вас—14 к.—там—10.

Цукер-пясоч—61 к.—там—59 кап. Сала кілі ў вас каштуе 1 р. 30 кап.—там 1 р. 15 кап.

— Ну, што скажаце на гэта?

ТПО—заўсёды бывае бітком набіта народам, чаргі...

Каб ТПО растлумачыў гэта так:

— У нас танней, чымся ў краме № 22 ЦРК, з гэтай прычыны мы так і тэруем моцна.

Хто ў лес, а хто па дрэвы.

Магазын Белпайгандлю, як відаць, не баіцца за свае цэны.

— Пачом у вас ціскі паралельныя?

— Вось гэтыя?

— Так.

— Гэтыя ціскі каштуюць 37 р. 50 к.

— А колькі каштуе электрычны вентылятар «АЕГ»?

— Гэты вентылятар каштуе—80 руб. Дамо 4 проц. скідні.

— Чаму так дорага?—пытася.

— Гм... дорага? Зайдзеце, дзядзечка, у магазын «ГЭТ»—даведаецеся, ці мы хочам з вас дорага.

— Вось зусім іншая справа ў магазыне «ГЭТ».

Тут, як відаць, прыказны і то сароміцца скажаць тую ціну, якую выставіла яго начальства.

— Скажыце, калі ласка, колькі ў вас каштуе вентылятар «АЕГ»?

— Што?.. Вентылятар?.. Бачыце... Вы, мабыць, толькі запытаце?

— Не, я хачу купіць.

— Гэты вентылятар каштуе—120 руб.

.....

Центраземсклад ня ўстадаецца гаварыць пра свае цэны. Ён нават выдаў спецыяльны «прэйскурант» з дакладным апісаньнем кожнай машыны, кожнай прылады, кожнай часткі да іх.

Даручы мне «прэйскурант», дзядзечка з Центраземскладу зазначыў:

— Майце на ўвазе, што ў нас цэны розьнічныя, а ў Велесельскае—паўптовыя. Ды і наогул майце на ўвазе, што Велесельскае зольны: ён скажа вам такую ціну, у баянсе паставіць такую, а на справе... калі хочаце ведаць (я вам скажу па сакрэт)—мы найтанней прадаём машыны.

.....

Вухальтар Велесельскаму разьвіярнуў вялікую кнігу. Я дастаў з кішэні «прэйскурант» центраземскладу.

— Пачом у вас спражыновыя бораны на 5 зубоў?—пытася.

— Наша ціна паўпаптовая—20 р. 75 кап.

— А пачом 7 і 9 зубовыя?

— 27 р. 06 к. і 31 р. 90 к.

Тут я павінен дадаць, што па «прэйскуранту» Центраземскладу скажу значацца такія цэны: 23 р., 31 р. і 36 руб.

— А пачом замержныя конна-ручныя мала-тарні, марка «Л. 2» па тыпу Ланца?

— Па нашай расцэнцы—118 р. 89 к.

Па расцэнцы Центраземскладу—140 руб.

— Чаму ў вас такая вялікая розьніца ў цэнах?—пытася.

— Ды гэта што?! Запытайцеся ў іх пра кармавыя бураві-і-і-і. Мы прадаём па 44 кап., а Центраземсклад нешта больш 80-ці кап. за вліграм!

— Тае я нічога і не дабіўся. Хто ў лес, а хто па дрэвы.

.....

Сёма.

Хто-ж гэта дойна карова?

Па Ленінскай вуліцы, каля пошты, знаходзіцца крама Акрсельпрамсаюзу, на шыльдзе якой красамоўна напісана «Эканомія», а побач намалёвана дойна карова галандскага гатунку. Гэты сымбалічны шыльд меў на ўвазе паказаць, што крама ставіць задачу эканоміі сродкаў спажывца, даваць яму здаровае малако і весці барацьбу з прыватным гандляром.

Праўда, спачатку «Эканомія» прадавала толькі малочныя прадукты..., але часы юнацкага захаплення мінулі. Крама патроху пачала гандляваць цукеркамі, садавінай, а цяпер ужо там можна знайсці сала, кілбасу, мукі, соль, адным словам, усё, за выняткам лыка і каламазі.

Адначасна з пашырэннем гандлёвых апэрацый у краме растуць і цэны на тавары. Бадай, што зараз міне год, як у нас праводзіцца кампанія па зьніжэньні розьнічных цэн, нашы газэты што-дня друкуюць на гэтай справе пастановы партыі, ураду, Наркамгандлю, абгаварваюць на рабочых сходах, а «Васька слухае, да ест».

Каб ня быць галаслоўнымі, прадеманструем перад чытачамі нязначную вытрымку з прэйскуранту «Эканоміі».

У «Эканоміі:		У МЦРК:	
Соль 1 кіл.	— 0,7 к.	0,5 к.	
Масла сьм. 1 кіл.	— 3 р. 20 к.	3 р.	
Цукер 1 »	— 62 к.	— 61 к.	
Вяндліна 1 »	— 1 р. 55 к.	1 р. 50 к.	
Плятэнка —	17 к.	— 15 к.	
Булка французкая	9 к.	— 8 к.	

Я ня хачу больш утамяляць увагу чытача лічбамі прэйскуранту, але ўжо і гэтыя красамоўна гавораць аб добра сумленнай і карыснай працы «Эканоміі».

Выходзячы з камерэцыйнай дзейнасьці «Эканоміі», мы можам цяпер свабодна расшыфраваць надпіс і малюнак на шыльдзе крамы: дойна карова—гэта спажывец, які павінен даць плённую эканомію для «Эканоміі».

К. І.

ГОМЕЛЬШЧЫНА.

Прыбытак вялікі, а зьніжэньне слабое.

Звароты Гомельскага райсаюзу за год, у параўнаньні з 1924-25 годам, павялічыліся ў два разы, а налічэньні на сабекошт аставаліся вельмі высокімі (6,62 пр.), зьнізіўшыся за год толькі на 0,88 проц.

Цікава адзначыць, што прыбыткі райсаюзу за апошні год складалі 205.000 руб., г. з. 45 проц. уласнага капіталу.

З прыведзеных лічбаў відаць, што Гомельскі райсаюз мае магчымасьць правесці далейшае зьніжэньне.

Нізавыя кааператывы ня зьнізілі цэн.

Абсалютнае нізавыя кааператывы Гомельскай акругі паказала, што многія спажывецкія кааператывы ня выконвалі пастановы аб зьніжэньні цэн.

Вось вынавагі: Веткаўскае т-ва перавысіла ціну на селядцы на 14,6 проц., Кармянскае т-ва—на селядцы на 5 проц., на цывікі—на 8,6 проц., на чыгун—на 6 проц.; Агародня-Гомельскае т-ва на селядцы—на 5 проц., на шыннае жалеза—на 2 проц.; Сьветліцкае т-ва на цукер—на 4,3 проц., на газу—на 6 проц., на селядцы—на 12 проц., шыннае жалеза—на 7 проц.; Зябраўскае т-ва на чыгун—на 12 проц.; Нісімкавіцкае т-ва на цукер—на 8,4 проц., на газу—на 6 проц.

Некаторыя з гэтых кааператываў перавысілі таксама прадажную ціну на мануфактуру на 1—2 проц.

Гомельскі Цэрабюк выканаў дырэктыву на 100 проц.

Гомельскі цэрабюк правёў эдавальняючую працу ў галіне зьніжэньня розьнічных цэн. З 1-га сакавіка дадаткова зьніжаны цэны на шэраг тавараў, у прыватнасьці: на мануфактуру—на 5 проц., на іспанічную мукі—на 2 з палов. проц. на кілі, на галітарэю—на 2 проц. і на трыкатажныя тавары—на 2 проц. За апошні год Цэрабюк у сярэднім зьнізіў цэны на 15 проц. і такім чынам, выканаў дырэктыву Савету Працы і Абароны на 100 проц.

МАГІЛЕЎШЧЫНА.

Слабыя вынікі, зьнізьце яшчэ!

У параўнаньні з маем на 1-га студзеня ў Магілёўскай спажывецкай кааператыву цэны зьнізіліся на 24 рэчах на 3,01 проц.

У першым квартале г. г. гандлёвыя выдаткі складалі 4,21 проц., налічэньні—5,1 проц. У параўнаньні з трэцім кварталам леташняга году зьнізіліся: гандлёвыя выдаткі—на 0,84 проц., налічэньні—на 2,04 проц. Такім чынам, відаць, што цэны зьнізіліся за лік скарачэньня гандлёвых выдаткаў і налічэньняў.

Па 10 спажывецкіх т-вах цэны зьнізіліся на 3,7 проц.

Кааператывныя цэны ніжэй рыначных.

Праверка цэн па 46 таварах у кааператывах і на рынку г. Магілёва выявіла, што цэны ў кааператывах ніжэй рыначных у сярэднім на 15,21 проц.

Цэрабюк у сярэднім зьнізіў цэны на 8 проц. за лік скарачэньня сваіх гандлёвых выдаткаў.

Прамысловасьць і райёны сьпяць.

У райёнах Магілёўскай акругі яшчэ не разгарнулася праца па зьніжэньні цэн. Арганізацыя ў Выхаве, Чаўсах і Шклове тройкі па зьніжэньні цэн ня прыступілі да працы. Мясцовая магілёўская прамысловасьць таксама яшчэ сьпяць.

Эканамічныя навіны.

Роот с.-г. таварыства ў Гомельскай акрузе. Летась Гомельская акруга налічвала 78 с.-г. таварыстваў, якія мелі 7.672 сяброў. Сёлёта колькасьць таварыстваў узрастае да 163 з колькасьцю сяброў у 15.074.

Разьмернаваньне насеннага ільнянага сям'я па акругах. Выдзеленае для БССР насеннае ільнянае сям'я разьмернавана наступным чынам: Віцебскай акрузе—2.000 п., Полацкай, Аршанскай і Магілёўскай—на 1.000 пуд., Калінінскай, Магнорскай, Слупскай і Баўруйскай—на 500 пуд. і Белесельскаму—1.500 пуд. Загагоўні лёну і пняні. За першы квартал 1926-27 г. у БССР загагоўлена 153.000 пуд. льновалакна

і 7.600 пуд. пняні. Такім чынам, плян выканань: на лёну—на 69,5 проц. і адносна пняні—на 25,4 проц. На 5,4 проц. зьнізіліся цэны ў працягу году ў Барысаўскім цэрабюке на 50 прадметах. Сярэдняе гадавое налічэньне складала 15,2 проц. Чысты прыбытак—68.251 руб. Такім чынам, за год цэны зьнізіліся вельмі мала.

Скарвавія кілі ў магазінах буйных спажывецкіх таварыстваў паставіла ўвесці Гомельская А.К.К. Аб гэтым шырока апавяшчаюцца насельніцтва акругі, заклікаюцца адначыць у скарвавія кілкі няпра-вільнасьці ў правядзеньні зьніжэньня цэн.

прадукту», што выліча зьмяншэньне навад-ных і гандлёвых выдаткаў, бо ні спецыяльных служачых, ні складаў для гандлю і захоўвань-ня цукру «Хлебапрадукту» не патрэбна. Такім чынам, «Хлебапрадукт» будзе мець магчымасьць зьнізіць цэны ня толькі на свае тавары, а і на цукер. Апошні, папершае, ён купіў на 15 кап. на пуд танней, а, падругое, абслугоўваньне гандлю цукрам яму абдзецца таксама танней. Зараз нам навіна быць вразумела, чаму ТПО Заходніх чыгунак прадае цукер танней за каа-ператыву і за дзяржгандаль на 3 к. за кіло.

Выпадак з «Хлебапрадуктам» прымушае нас па-думаць аб тым, што на цукравым фронце ня зусім нармальна. У нас існуе спецыяльная ар-ганізацыя—к-ра «Сахаротреста», якая абхо-дзіцца нам значна даражэй, чым каб яе ня было зусім. Раз цукер, які мы купілі, міну-ючы нашу кантору, каштуе нам танней, то мы ставім пытаньні над карыснасьцю яе да-лейшага існаваньня і тут жа адказваем: Мы ня хочам ведаць аб правільнасьці няправільнасьці існуючай зараз таварапра-вай цукровай сыстэмы;

Мы ня хочам, каб, дзякуючы існаваньню ў БССР к-ры «Сахаротреста», насельніцтва пера-пачвала 120.000 руб.;

Мы хочам, каб пакуль была такая ціна на цу-кер, якая існуе ў ТПО Зах. чыгунак, што павіне ў нашай кішэні каля 800.000 руб.;

Мы хочам, каб ад беленькага цукру была адарвана брудная, ліпкая, вялікая «муха».

Оптымісты.

Муха на цукры.

Цукер. Беленькі і салодзёны—ён прыця-вае да сабе ня толькі спажывца. Да яго ця-гнецца брудная ліпкая муха і, абараняючы цу-кер ад яе, спажывец хавае чысьцеенькі прадукт пад рупішчю, у шафе.

Плациць людзі за гэты самы беленькі цу-кравы пясочак 61 кап. за кілі, і нікому ў га-лаву ня прыходзіць, што можна яшчэ танней купіць яго, калі адарваць прыліпшую да цу-кру вялікую муху. Прадае-ж ТПО Зах. чыгунак цукровы пясоч на 58 кап. за кілі.

І тае, пра вялікую муху, якой спажывец ня бачыць і ад якой абараніцца ня можа.

Некалькі дзён таму назад беларуская канто-ра «Хлебапрадукту» зрабіла з мясцовым «Пром-банкам» дагавор на дастаўку ёй ад 120.000 да 170.000 пуд. цукру. Заўважце, чытачы! Цукер купілі не ў Беларускай канторы «Сахаротр-еста», а ў «Прамбанку».

Справадзіваецца патрабуе адзначыць, што «Хлебапрадукт» папярэдам вёў доўгія перага-воры з Беларускай канторай «Сахаротреста», але апошняя не згадзілася, ўказала, што ня можа прадаць цукер на умовах, якія запра-панавалі «Прамбанк», і «Хлебапрадукт» зрабіў дагавор з апошняй.

Мы ня будзем удавацца ў лішні меравань-ні наошт «го, чаму «Прамбанк» меў магчы-масць даць «Хлебапрадукту» лепшыя ўмовы, чым беларуская кантора «Сахаротреста», але факт такі, што «Прамбанк» прадаў цукер на

15 кап. на пуд танней, чым мясцовая канто-ра «Сахаротреста». Гэта значыць, што «Хлеба-прадукт», даставіўшы насельніцтву 170.000 пудоў цукру, павінуў у выніку спажывца на 25.000 рублёў больш, чым гэта зрабіла бы бе-ларуская кантора «Сахаротреста». Раз.

Калі-б беларуская кааператыва купіла цу-кер не ў Бел. к-ры «Сахаротреста», а ў «Прам-банку», то яна-б, даставіўшы сваім пайшчыкам за год каля 500.000 пуд. гэтага прадукту, з'эканоміла-б 75.000 працоўных рублёў рабо-чых, сялян і служачых. Два.

Калі-б наогул цукер БССР купілі ў «Прам-банку», а не ў спецыяльна беларускай канто-ры «Сахаротреста», то насельніцтва нашай рес-публікі атрымала-б каля 800.000 пуд. цукру, з'эканоміўшы 120.000 руб. Тры.

Тут мы прыводзім выпадак з закупкай цукру «Хлебапрадуктам». Але цікава зьвіярнуць увагу на тую прычыну, якая прымушае «Хлебапра-дукт», г. зн. хлебагандлёвую арганізацыю за-няцца гандлем цукру. Вялікая муха, што гэта хлебагандлёвая арганізацыя шукае метадаў зьні-жэньня цэн на свой сталы тавар. Калі прыняць пад увагу, што «Хлебапрадукт», прадаючы му-ку, мае набліжэйшае дачыньне да пчкарняў, булачных, цукерняў і розных грамадзкіх ар-ганізацый (дзіцячыя дамы, сталюўні і г. д.), то стане вразумела, што ён можа адначасова пра-даваць і патрэбны ім цукер. Гандаль цукрам зья-віцца дадатковай нагузкай апарату «Хлеба-

Мастацкая творчасць.

АЛЕСЬ ЗВОНАК.

ПЕСНЯ.

Ці то песня, ці шум, ці то говар лясны?—
Успываюць і тонюць ізноў галасы...

Гэта сосны шумяць у бялявым бары,
Думы-вросны снуюць да сьвітальнай зары...

Да сьвітальнай зары ад паўночных ад вор
Дзівы—сосны стаяць як цудоўны дзвор.

Паміж сосен срабрыстых гуляе мароз...
Скора землі завзвоніць брыльянтамі рос...

Ах, аб чым? Ах, аб чым гэты шум, гэты сьпеў?..
Шмат сьлядоў і завлілі на белай трапе...

Гэта што? Гэта дзе?—Гэта казачны край,
Дзе ад сонца сьнягі залатыя гараць...

Гэта мары, ці думы, ці праўда, ці сон?
І бягуць, і бягуць ночы, дні калісом...

Ахінае зямлю беласнежны паргаль
І віюцца дарожкі у белую даль...

І віюцца дарожкі, і сосны стаяць...
Гэта быль, гэта край мой, радзіма мая!

Нешта хвоя шумяць, нешта хвоя пляюць...
Край мой, край,—яе аддаць табе радасць сваю?..

Я увесь—для палёў, гарадоў і лясоў.
Гэта праўда—ні казка, ні мары, ні сон...

Аблюблю, абпяю ад канца да канца
Я цябе за гадзі залатыя жыцьця...

І прайду—і прайду па дарогах тваіх—
Па палёх, гарадох і па пушчах глухіх...

І прайду непаўторна—бы казачнасьць сноў
Будзе радасць са мной, будзе шчасьце са мной...

Гэта што? Гэта дзе? Гэта мары ці яў?..
...Ціха сосны пляюць, ціха сосны стаяць.

Менск, 1927 г.

Е. ПЛЯМБАУМ.

ПЛЫВУЦЬ ГАДЫ.

Плывуць гады
патоўпамі струменняў,
І хіліцца да долу
зрок жыцьця;
Яскравы гараць
У душы маёй імкненьні,
Бліскавіца
у перлах
пацуюцца...

Бы смага радасці
у фантазіі хвіліны
Этэрм свэжасці
акропіць шэры дзень,
У мэтэдых жыцьця
ніколі не загіне
Крыштальнае
красы
успенены
струмень...

Зьвіняць гады
у бронзавых абордах,
Махровай кветкаю
красуецца вясна...
У сэрцы маладца
ліюцца песні горда,
Сплетаюцца
гірляды
ціхім
спом...

Бы мурава
шчаслівае даліны
Вітае шалестам
улоннае красы,
Ласкавасьць слоў
Гарачай лясца пльняню,
І будзіць
любмя
у пашчоце
галасы...

Менск, 1927 г.

ПЕСНЯ.

М. ХВЕДАРОВІЧ.

Сонца—жоўтай ружаю, хмаркі—пух гусіны,
Лугам мне здаецца небасхіл увесь сіні.

Не гадаў ня думаў—белы сьнег мяце,
Думаў, ліпа белая пад вакном цвіце

Вышаў на прасторы—сьнежны хэг дыван,
Засьцілае вочы шэранню туман.

А ў тумане шэрым чўден чысьці-ці сьмех,
Шабуршыць і падае белы пухлыны сьнег.

Шабуршыць і надае ў сэрца больню вострай,
Плачуць на пагурву тры шыпыны-сёстры.

А аб чым? Ня ведаю, бо ня кажуць мне,
Панавіс на вецейку белы, срэбны сьнег.

Гора наша, горанька, сьнежныя палі,
Ведаю, што дэраву так, як мне баліць.

Не таму ў аleshніку пад карою кроў,
І цягуць ў барозанькі сьлёзіны-серабро.

Любыя, каханья, не таму і мне
Восеньню сьлязліваю з вамі адзвінець.

Не таму так шчыра я з вамі гавару,
Мілая, каханая на палетках рунь.

Не таму кахаю праглынула тваё,
Я прывыс халодныя вусны палаваць.

А сягоння стыну, ледзінее кроў...
Падаюць сьняжыначкі чыстым серабром.

ДНІ*).

Перадалошнія дні канстытуцыі.

Я ня памятаю, што гаварылася... Але памятаю пастанову: «Імпэ-
ратарскаму ўказу аб роспуску падчыніцца,—лічыць дзяржаўную думу
распусчанаю, але членам думы не разьядзкіцца і неадкладна сабрацца
на «справядлівы нараду».

Каб падкрэсьліць, што гэта—справядліва нарада членаў думы, а
не пасяджэньне дзяржаўнай думы, рашылі сабрацца не ў вялікай бел-
лай залі, а ў «паўшыркульнай».

Яна дзель зьявілася нас: уся дума была прысутнай. За сталом
былі Радзінка і старэйшыны. Наўкол сядзелі і стаялі рэнта, стаяніў-
шыся, сьлясціўшыся... Устрыжованыя, нека душэўна прытуліўшыся
адзіна да другога... Нават людзі, якія пмат гадоў былі ворагамі, адчу-
лі раптам, што ёсьць нешта, што ўсім аднолькава пагражае, апаснае,
праціўнае... Гэта нешта была вуліца... вулічны патоўп...

Радзінка дажаму, што здарылася... І паставіў пытаньне: «што
рабіць?»

У адказ на гэта то тут, то там, то справа, то зьлева прасілі сло-
ва ўстрыжованыя людзі і штосьці прапанавалі...

Здаецца, нехта запрэпанавалі дзяржаўнай думе абвясціць сябе ўла-
дай... Абвясціць, што яна не разьядзкіцца, не падчыніцца ўказу...
Абвясціць сябе ўстаноўчым зборам... Гэта не спаткала, не магло
спаткаць падтрыманьня...

Нешта гаварыў і патрабаваў, каб дума сказала, з кім яна: са ста-
рай уладай ці з народам? З тым народам, які ідзе сюды, які зараз
будзе тут і якому трэба даць адказ.

У гэты момант каля дэяржаўнай заўпідзіся, пачулася нейкая павы-
шаная гутарка, пасля расступіліся, і ў залю ўбег афіцэр...

— Панове члены думы,—я пращу дапамогі. Я—начальнік кара-
Радзінцы.

*) Працяг. Г.л. «С.Б.» № 52, 53.

Шульгін, талентаваты журналіст, набыві відомасьць, як редактар
чарнасотніцкай ідафобскай газеты «Квевлянін».

Пасля Кастрычнікавай рэвалюцыі Шульгін, разумеюцца, аказваецца
ў шэрагах актывіных белавардзёўцаў, у лягэры Дзвінкіна, дзе выступа-
е арганізатарам аднаго з атрадаў добравольчэскай арміі. Пасля
разгрому Дзвінкіна і Урангеля ўбег загарніцу.

Нарымс выразна і відэвожна выяўляюць нявядчаныя праступленні
н белавардзёўцаў супроць працоўнага народу былой Расей, яшчэ да
лютаўскага пераварту зьявіўшыся ў аднадушным імкненьні дапа-
магі і падтрымаць трон кара Мікалая.

Да 10-хгодзьдзя Лютаўскай рэвалюцыі.

(Плян данладу).

УСТУП.

1. Агульнае значэньне Лютаўскай рэвалюцыі, скі-
нуўшай самаўладства, як этапу на шляху пралетар-
скае рэвалюцыі.
2. Кароткая характарыстыка самаўладства, яго ба-
рацьбы з рэвалюцыйным рухам рабочае клясы і ся-
лянства.
3. Гісторыя барацьбы сялянства супроць прыгон-
і абшарніцкай кабалы (Сьцяпан Разін, Пугачоў і г. д.)
Ніўдачы і прычыны гэтых п'яўдач.
4. Вольгт рэвалюцыі 1905 г., яе ўрокі, необход-
насьць саваю рабочае клясы і сялянства і кіруючай
ролі пралетарыяту ў гэтым сэзэе.
5. Пачатак імперыялістычнай бойні, яе прычыны,
сэнс і вынікі (голад, разруха, рэвалюцыйны рух).
6. Неабходна адзначыць значэньне рабочае клясы,
якая сваімі забастоўкамі, масавым рухам адыграма
рашаючую ролю ў барацьбе з самаўладствам.
7. Толькі моцны націск пралетарыяту, згуртаваў-
шага пад сваімі сьцягамі ўсе пласты насельніцтва,
канчаткова зьнішчыў уладу Раманавых і буйных аб-
шарнікаў.

ШТО ДАЛА ЛЮТАЎСКАЯ РЭВАЛЮЦЫЯ.

1. Ня глядзячы на захаваньне эканамічнае стой-
касьці дарэвалюцыйнае грамады, Лютаўская рэвалю-
цыя мела вялікія станоўчыя вынікі:
а) яна ўсклажхнула шырокія масы, выклікала да
жыцьця вялікую палітычную актывнасьць;
б) ліквідаваўшы самаўладства, яна дала сваю волю сло-
ва, друку, оходзі і гэтым дапамагла шпаркай і па-
спешнай арганізацыі рабочае клясы для барацьбы
за ўладу.
 2. Яна выкрыла сутнасьць часовага ўраду, як са-
праўднага абаронца і выказьніка інтарэсу буржуазей.
 3. Сапраўдны і выразны сабатаж справы барацьбы
за мір, праціг бюсэноўнай бойні, дамаганьне пера-
можнага канца вайны паказалі, што часовы ўрад абар-
аняе задачы і інтарэсы буйнай буржуазей.
 4. Карныя экспэдыцыі, торкі сялян замест абяпа-
най зямлі паказалі сялянства, што часовы ўрад зьяў-
ляецца урадам буржуазей і падтрымліваючы яго са-
цыялісты—верныя лёткі буржуазей.
- Ні міру, ні зямлі не атрымаў масы, а гэта было
вялікім палітычным бакроцтвам часовага ўраду
і сацыялістычных партыі.

ГЭТЫ ўРОК ДАРМА НЕ ПРАЙШОЎ.

1. Бальшавікі вусамі Леніна ў красавіку 1917 г.
высунулі вырашуючую праграму ўнутранай і замежнай
палітыкі.
2. Увесь перыяд ад лютага да кастрычніка быў па-
рыядам пераможных заваяваў мільённых мас, перы-
ядам ўзмацненьня ўплыву нашае партыі.
3. Лёзунг «Уся ўлада саветам» быў разам з тым
лёзунгам барацьбы за мір і за зямлю.
4. Поўнае бакроцтва часовага ўраду, ня даўшага

Рэвалюцыя.

прынятая зьездам навуковых працаўнікоў па данладу Марыямасветы г. Балцінага аб оучаюным
стане вышэйшых навукальных і навуковых устаноў і паропаньнях далейшае іх працы.

Зьезд згаджаецца з'намочанымі Народным Каміса-
рыятам Асьветы мерапрыёмствамі ў адносінах пад-
няцця кваліфікацыі калячочых вузы, падрыхтоўкі
навуковых працаўнікоў, далейшага правядзеньня на-
цыянальнай палітыкі, стабілізацыі навукальных пля-
наў, выпрацоўкі арконтыворачных праграм і аргані-
зацыі Гэаўнавукі для кіраваньня навуковымі ўста-
ноўкамі.

Адначасна з гэтым зьезд адзначае, што сродкі,
адпусканьня на вышэйшых навукальных і навуковых
ўстановах, асабліва ў арганізацыйным перыяд, зьяўля-
юцца неадвальнаючымі для паспешнай працы вы-
шэйшых навукальных і навуковых устаноў.

Зьезд звярчае ўвагу Народнага Камісарыяту
Асьветы на неадвальнаючы падрыхтоўку паступа-
ючых у вышэйшых навукальных ўстановах і лічыць
неабходным прыняць усе захады, каб палепшыць
якосьць паступаючых з боку падрыхтоўкі.

Лічыць падрыхтоўку новых кадраў навуковых пра-
цаўнікоў у БССР немыстараючай, зьезд звярчае
ўвагу Народнага Камісарыяту Асьветы на неабход-
насьць перайсьці да плынавай падрыхтоўкі новых на-
вуковых працаўнікоў.

У адносінах палепшаньня матар'яльнага і працоў-
нага становішча навуковых працаўнікоў, зьезд лі-
чыць неабходным правесці наступныя мерапрыём-
ствы:

- а) падвысіць заработную плату навуковым працаў-
нікам, асабліва адсталым катэгорыям;
- б) паступовы пераход на штатную сістэму аплаты
працы, пачынаючы з бліжэйшага бюджэтнага году;
- в) хутчэйшае правядзеньне праз закондаўчыя
ўстановы асаўных законаў аб вышэйшых навукаль-
ных ўстановах і навуковых працаўніках, якія-б за-
бяспечвалі палепшаньне праф.-вытворчых і бытавых
умоў навуковых працаўнікоў;
- г) павялічэньне асыгнаваньняў на навуковую пра-
цу і навуковыя камандыроўкі;
- д) павялічэньне да ўзроўню іншых саюзных рес-
публік асыгнаваньняў на санаторна-курортную да-
памогу.

Зьезд лічыць неабходным выкарыстаць актывнасьць
навуковых працаўнікоў у вытворча-арганізацыйнай
працы як Народнага Камісарыяту Асьветы, так і
кіраўнічых органаў вышэйшых навукальных і наву-
ковых устаноў.

вуду, вашага каравуду, які ахоўваў дзяржаўную думу... Уварваліся
нейныя салдаты... Майго памоніка дэжа паравілі... М'яне хацелі за-
біць... Я ледзь выратаваўся... Што-ж гэта?.. Дапамажыце...

Гэта яшчэ больш устрыжовыя прысутных.
У гэты мінуту загаварыў Керанскі.

— Тое, што здарылася, падчынаецца, што марудзіць нельга!.. Я
паступова атрымліваю весткі, што воіска валдуецца... Яно выйдзе на
вуліцу... Я зараз паеду па палкох... Мне трэба ведаць, што я ім магу
сказаць. Ці магу я сказаць, што дзяржаўная дума з імі, што яна бя-
рэ на сябе адказнасьць, што яна становіцца на чале руху?..

Ня памятаю, ці атрымаў адказ Керанскі... Здаецца, не...

Я адчуваю, што мы валімся ў бядоўнае... Навэвядома я нарыхт-
ваўся да сьмерці. І мне, відочна, хацелася сказаць нам усім, што мы
паміраем такімі, якімі ямы.

Нешта запрэпанавалі ў гарачай прамове, што ўсім членам думы ў
гэты няккі час трэба захоўваць поўнае адзінства,—усім без розніцы
партыі, дзеля таго, каб перашкодыць развалу. А каб кіраваць членамі
думы, трэба выбраць камітэт, якому даручыць «дыктатарскую ўладу»...
Усе члены думы абавязаны бязумоўна павінавацца камітэту...

Гэта прапанова ў гэтых залужаных абставінах спаткала агульнае
падтрыманьне...

Пераважнай большасьцю галасоў былі выбраны, зьлева направа:
Чхэйдзе—сацыял-дэмакрат, Керанскі—трудавік, Афрэмаў—прагрэ-
сіст, Рызэўскі—прагрэсіст, Мілюноў—кадэт, Направаў—кадэт, Шы-
длоўскі Сяргей—левы андыбрют, Радзінка—акцыяналіст-земец, Лёвоў
Уладзімір—цэнтр, Шульгін—нацыяналіст (прагрэсіст).

Па сутнасьці гэта было бюро прагрэсўнага блёку з дабаўленьнем
Керанскага і Чхэйдзе. Гэта было пашырэньне блёку ўлева, але—пры
якіх абставінах адбылося гэта пашырэньне.

ва пулямётаў даступна вулічнаму патоўпу і што толькі ён, сьвінец,
можа загнань назад у яго м'ярогі выскачэўшага на волю страшнага
зьявера...

Ль ні цяжка—гэты зьвер быў... Яго Вялічэства рускі народ!..
Тое, чаго мы так баіліся, чаго што-б так ня сталася халелі ўхіліцца,
ужо было фактам. Рэвалюцыя пачалася.

З гэтай хвіліны дзяржаўная дума, уласна кажучы, перастала існа-
ваць.

Яшчэ некаторы час пратрымаўся так званы «Габінэт Радзінкі».
Усе іншыя паклі і залі, у тым ліку, разумеюцца, аграмадныя Каляр-
ніцкая зала, былі заліты народам... Габінэт Радзінкі яшчэ пакуць
што ўдалася адстаіваць, і там зьбіраліся мы—Камітэт дзяржаўнай
думы».

Камітэт дзяржаўнай думы быў утворан уначатку дзеля кіраўніч-
ва членамі дзяржаўнай думы, якія абавязаліся яму павінавацца.

Але зараз-жа стала ясна, што яго абавязкі будуць шырэй... Са
ўсіх бакоў даходзілі весткі, што ўладзі больш няма, што воіскі ўзбу-
таваліся, але што ўсе яны—«ва дзяржаўную думу»... Міто наогуд
«рэвалюцыйная» сталіца за дзяржаўную думу... Гэта дала надзею
як небуць заўладаць ружам, стаць на чале яго, яна даць разгудзіцца
анархіі.

І таму ў першы-ж плян аб задачах камітэту было ўпісана, што ка-
мітэт утварыўся дзеля падтрыманьня парадку ў сталіцы і дзеля «во-
сінцаў у ўстановах і асобах».

М'яне асабіста ў гэтыя хвіліны страшэнна мучыла пытаньне: што
будзе з фабрыкамі і заводамі? Ці ня зруйнае «рэвалюцыйны народ»
усе тыя прылады, машыны, станкі і абсталяваньні, якія в такой энэр-
гіі выклікаў да жыцьця генэрал Манікоўскі па загаду «Асобнай нара-
ды на дзяржаўнай абароне». Вось чаму, па маёй прапанове, першая
адова, якую выпусціў камітэт,—быў кіч берачы фабрыкі, заво-
ды і ўсё іншае...

Затым абмяркоўвалася становішча...
Становішча!..
Загудваючы нясуныны рэў чалавочага мора, у габінэт Радзінкі
ўварваліся крэкльвыя выкі медзі...
Марсьвеева...
Вось мы дзе! Вось якое «становішча»!
(Далей будзе).

ПАПРАЎНА. Ва ўчарайшым нумары «С.Б.» у фэльетоне
«Дні» на (VII стр.) пасля загалова на віне накартуры надру-
кована: «27-га лютага 1927 году», а трэба—«27-га лютага
1917 году».

Карысны вечар.

(Менская электрастанцыя).

На менскай электрастанцыі надыўна адбыўся многалюдны вечар пытанняў і адказаў. Цікавае карыснае да гэтага вечару была вялікая, аб гэтым сведчыць тая многалюднасць, якой да гэтага часу ні на адным сходзе не нагадалася.

Другое—тое, што рабочыя яшчэ да вечара прайшлі вялікую цікавасць, даказваючы гэта тым, што з 312 чал. прымаля ўдзел у падчы запытаньняў у пісьмовай форме яшчэ да вечара 125 чалавек. Усяго было падана запытаньняў 352.

На сайму зместу яны падзяляюцца так: па гаспадарчаму будаўніцтву і аб надахватах савецкага апарату—45 пнт., на лініі партыі—51 пнт., прафарганізацыі нязовай і цэнтральнай—60 пнт., гарадзкой міліцыі—35 пнт., агравыканому—35, наркамгандлю—18, заводзкі раўніцтва—70, і па міжнароднаму становішчу—28. З гэтых 352 пытанняў было паўторных 103.

Такім чынам прыйшлося адказаць на 249. Для адказаў на пытаньні было затрачана ў працягу паўтара месяца 3 вечары на 3-4 гадзіны. Для адказаў на запытаньні было запрашана 8 адказных працаўнікоў. Пасля кожнага вырашанага запытаньня дазваляліся спрэчкі.

У спрэчках выступалі толькі па заводзкі раўніцтву 17 чал., па пытаньні аб гарміліцы—7 чал., па гаспадарчаму будаўніцтву БССР—2 чал. Арганізацыя гэтага вечара праходзіла такім чынам. За 2 тыдні па прадпрыемствах былі вывешаны растлумачваючы плякаты. У кантрольнай будцы была вывешана скрыня, куды відлілі запытаньні.

За 5 дзён да вечара ўсе запытаньні былі перадрукаваны на машыцы і разданы тым таварышам, якія на іх адказвалі. Трэба сказаць, што гэты вечар даў добрыя вынікі. Рабочыя вельмі ўважліва аднесліся да вечара і засталіся вельмі здзеленымі. Памойму, такія вечары даюць больш карысці, чым доўгія даклады, гэта відаць з таго, што на даклады прыходзіць вельмі мала рабочых, а на вечары клуб быў перапоўнены.

Гайдук.

Цяга амэрыканскіх рабочых у СССР.

У М-нску зараз знаходзіцца член ЦБ „Амэрыканскага Т-ва Тэхнічнае дапамогі СССР“ тав. Гарэлік.

У гутарцы з нашым супрацоўнікам тав. Гарэлік падзяляўся ўражаньнямі аб тым, што амэрыканскія рабочыя, якія знаходзяць у Расеі, стыхійна імкнуцца да пераезду ў СССР. Гэта працяг выявілася зараз жа пасля рэвалюцыі. Спачатку ў СССР пачалі выязджаць з Амэрыкі пераважна земляробы, зараз, з прычыны адсутнасці вольных зямель у СССР і ў сувязі з індустрыялізацыяй СССР, пачалася стыхійная працяг з боку кваліфікаваных індустрыяльных рабочых.

З прычыны таго, што ў індывідуальным парадку ў СССР пераехаць нельга, многія рабочыя аб'яднаюцца ў вытворчыя кааператывы, якія вядуць перагаворы з савецкімі ўстановамі аб пераездзе ў СССР

дзеля абсталяваньня на свае сродкі вытворных фабрык і заводаў.

Знаходзяцца ў стадыі арганізацыі гэтыя кааператывы: паляных рабочых, працашнікаў, гарбароў, шаўпоў, трактарыстаў і інш.

Адзін з гэтых кааператываў—цагельнікаў—ужо выслаў частку сваіх членаў у СССР. Тав. Гарэлік ўпаўнаважан амэрыканскім шавецкім кааператывам імя Фрунзе вёсць перагаворы з Усесаюзнам Саматужна-Прамысловым Саюзам аб арганізацыі ў Маскве фабрыкі па вырабу таннага і дэбражаснага амэрыканскага абука, якая павінна зьявіцца ўвэрнай для саматужнікаў-шаўпоў.

Адзінай перашкодай для прыезду ўсіх кааператываў зьяўляецца кватарны крызіс і адсутнасць свабодных памяшканьняў пад фабрыкі і заводы.

ХРОНІКА.

Прыватныя гандлярны зьнімаюць цэны. У сувязі са зьніжэньнем цэн у дзяржаўных і кааператывных гандлёвых установах, заўважваецца вялікае зьніжэньне цэн прыватнымі гандлярамі. Амаль усе прыватныя ўжо зьнізілі цэны на бакалею і прамысловыя тавары.

Падручнік для дарослых. Управа Галоўпалітасьветы зараз выдае кнігу на беларускай мове для дарослых „Якія канчаюць першую групу курсу па ліквідацыі няпісьменнасці. Падручнік перапрацаваны з расейскага падручніка, але дапасаваны да беларускіх умоў, дапоўнен спецыфічна-беларускімі матэрыяламі і багата ілюстрацыямі.

Кніга мае выхадзі з друку да 15-га сакавіка. Вынікі перавыбару сельскіх і местачковых саветаў.

У складзе новых сельскіх і местачковых саветаў ўзрос лік членаў і кандыдатаў КПБ на 2,2 проц., ЛКСМБ—на 0,8 проц. Склад мужчын у сельсаветах павялічыўся на 0,4 проц., лік жанчын паменшыўся на 0,4 проц.

Нацыянальны склад сельскіх і местачковых саветаў мае такі выгляд: усяго членаў—19173 (у 1926 г.—18902) па нацыянальнасьці: беларусаў 17491, ці 91,23 проц. (у 1926 г. 90,70 проц.), расейцаў—245, ці 2,28 проц. (у 1926 г.—1,66 проц.), палякаў—435, ці 2,27 проц. (у 1926 г.—2,53 проц.), яўрэяў 738, ці 3,85 проц. (у 1926 г.—3,34 проц.), латышоў—131, ці 0,63 проц. (у 1926 г.—0,76 проц.), літоўцаў—16, ці 0,08 проц., іншых 117, ці 0,61 проц. (у 1926 г.—0,49 проц. членаў).

Зьмены ў складзе старшын саветаў гэтыя: узрос лік жанчын на 0,2 проц., партыйцаў—членаў і кандыдатаў КПБ—на 11 проц., ЛКСМБ—на 0,3 проц. лік сялян узрос на 2,8 проц., саматужнікаў—на 0,7 проц. Зьявілася на выборы ў абсалютных ліках: мужчын 66,64 проц. (летась 67,6 проц.), жанчын—26,4 проц. (летась 25,0 проц.).

У Інбелкульце.

2-хгодзьдзе навуковага т-ва ў Горнах.

20-га сакавіка спадняеца 2-хгодзьдзе існаваньня навуковага т-ва па вывучэньню Беларусі, якое знаходзіцца пры Беларускай С.-Г. Акадэміі.

Т-ва паставіла сваёй мэтай вывучаць праблему земляробства на Беларусі (вывучэньне глебы, сортавых культур, дасьледаваньне засьмечанасьці пасаваў, тэхніку сельскай гаспадаркі і інш.).

Пад кіраўніцтвам члена т-ва Р. Рэгію, з вясні 1925 г. вядзецца апрацоўка дасьледаваньня расьлін Арманшчыны і сабраны з усяе БССР абразкі жыта, пшаніцы, ячменю, аўса і інш.

Гісторыя г. Навагрудку.

На сходзе гістарычнай сэцыі ІБК зрабіў даклад тав. Бурдзейка на тэму: „Места Навагрудка ў XVI стагодзьдзі“. Пачатковым пунктам гісторыі гораду лічыцца 1511 г.—час наданьня Навагрудку майдзбургскага права. Даклад даў малавядомыя аб'явіны і гандлю гораду таго часу. У канцы робіцца параўнаньне паміж грамадзкімі падаткамі Навагрудку з грамадзкімі падаткамі іншых гарадоў, што выляе месца Навагрудку сярод іншых гарадоў Беларусі.

Наогул-жа, праца зьяўляецца вельмі цікавай і першым матэрыялам па гісторыі Навагрудку.

Запрашэньне на архэалягічны зьезд.

ІБК атрымаў ад Галоўнаму СССР запрашэньне прыняць удзел у працах канфэрэнцыі навуковых спецыялістаў, якая прысьвечана стагодзьдзю пачатку раскопак на тэрыторыі даўняшага Хэрэанэсу.

ІБК мае паслаць на гэту канфэрэнцыю прадстаўніка архэалягічнай камісіі.

Судовая хроніка.

Растратчыні грамадзкіх грошай. Сакратар райпрабюро Мельніслаўшчыны, Дружыкаў, растратіў 1030 р. 46 к. саюзных грошай, з якіх 181 руб. былі ахвярованы на карысьць баставаўшых ангельскіх гарнякоў.

Народны суд 9-га вучастку, Калінінскае акр, разабраў гэту справу ў паказальным парадку і прыгаварыў Дружыкава на 2 з паловай гады знявольненьня з пазбаўленьнем грамадзкіх правоў у працягу 2 з паловай гадоў.

Шантуха-абортныя. Гр-ка хут Замокрае, Гарадзеньскага раённа, Бабруйскае акр., Марфа Лашкірава была выдома як „лекарка“. Гэта „лекарка“ 19 чэрвеня 1926 г. зрабіла аборт гр-цы в. Царкоўя 18 год. дзяўчыне Матруні Рагавенкавай, у выніку якой Рагавенкава праз некалькі дзён памёрла.

Народ. суд 13 вуч., Бабруйскае акр., прыгаварыў Лашкірава на 3 гады знявольненьня — з высляньнем на адбыцьці кары з межаў акругі.

Бабя і ўнучка.

У 19-лігадовай дзяўчыны Зінаіды Ткачовай нарадзілася дзіць. Гэта неспадзявана матчы Зінаіды, Пасьце. Калі Зінаіда вяснула, старан Наста забіла дзіць. Суд прыгаварыў за гэта Насту Ткачова на 8 год знявольненьня, але, прымаючы пад увагу яе несвядомасьць, зьнізіў кару да 2 гадоў.

АПАВЯШЧЭНЬНІ.

— На Менскай Біржы Працы ў сакавіку будзе адбывацца лўка беспрароўных, якія знаходзяцца на вучоце. Новы парадак яўкі алубіжыван у памяшканьні Біржы.

Надзея 6.

Дом Прац. Асьветы для сяброў Дому і саюзу дармова з 8 гадз. увеч. лекцыя праф. Шчапоцьева на тэму: „Уплыў біялягічных фантараў на гістарычны лёс народаў“.

Уваход на сяброўскіх кніжках.

Аўторак, 8-ш.

Дом Працасьветы—вечар, прысьвечаны жаночаму дню. Пачатак а 8 гадзіне ўвечары.

ПАПРАЎКА.

У нумары 53 „С. Б.“ у адзеле „Хроніка“ (4-я зяметка зьвернуў) ўкрадзены памілка: надрукавана—250.000 дзес., а павінна быць—25.000 дзес.

Адказы рэдактар М. КУДЗЕЛЬКА.

ТЭАТР-КІНО.

Table with theater and cinema listings including 'ЮНАЦІ РАНІШНІК', 'ПАНСІ ГАЙДУК', 'ШЭЙЛОК', 'ПРЕДАТЕЛЬ', 'МИСС МЕНД', 'СПИД'.

Барысаўскі акруговы ЗАГС выклікае на 23 сакавіка г. г. гр-на МАЗУРНЕВІЧА Грыгора Аляксандрава па справе аб скасаваньні шлюбу з гр-кай ВАСІЛЕВАЙ Ганнай Іванаўнай (праж. у Н.-Барысаве).

Узвышша. Вышла з друку новая двухмесячная часопіс літаратуры, мастацтва і крытыкі. НА 12 ДРУКАВАНЫХ АРКУШАЎ. У першым нумары „Узвышша“ зьмешчаны з мастацкай літаратуры: 1. З. БЯДУА—„Салавей“ (аповесць). 2. К. ЧОРНЫ—„Сьнежны“ (аповяданьне). 3. УЛ. ДУБОЎКА—„Наля“ (паэма). 4. М. ЛУЖАНІН—вершы. 5. П. ГЛЕБКА—вершы. 6. ДАРОЖНЫ—вершы. 7. Я. ПУШЧА—„Песня юнацтва“ (лірыка вершаў). 8. КРАПІВА—байкі.

Вышаў з друку, рассылаецца падпішчыкам і паступіў у продаж (разьмерам 14 друкаваных аркушаў) № 1 „ПОЛЫМЯ“ № 1. часопіс літаратуры, палітык, эканомікі, гісторыі, крытыкі. Пад рэдакцыяй: З. Жылуновіча, М. Зарэцкага, Я. Ліманюскага. ЗЬМЕСТ: 1. М. Зарэцкі—Сьнежны-дарожны. Раман. 2. Тарас Гушча—Хатка над багомам. Аповяданьне. 3. А. Сяньковіч—Сьнежны жыцьця. Успаміны (праціг). 4. Вершы: Якуба Коласа, З. Ясакара, А. Гурло, М. Грамыкі, А. Александровіча, Язэпа Пупчы, П. Трусы, Вал. Маракова, О. Олеся, Кляшторнага, С. Ярымака. 5. Б. Выкаўскі—Уводзіны ў філэзофію дзялекарнага матэрыялізму. 6. М. Карлін—Сялянская гаспадарка і індустрыялізацыя краіны. 7. А. Харэвіч—Беларуская мова, як сацыяльна-клясавы раздрамалік. 8. Н. Маналін—Некаторыя пытаньні ажыўленьня саветаў. 9. А. Оніншэвіч—Казачтва на Беларусі. 10. З. Жылуновіч—Літаратурныя падзеі. КНИГАПІС: Ян-Намарук — Абенінін, К-ль, Л. Цьвяткоў, М. Улашчыч. Хроніка беларускае культуры. Хроніка з украінскага культурнага жыцьця. Гадзым падпішчыкам рассылаецца з першым нумарам літаратурны дадатак (па выбару саміх падпішчыкаў) па адной кніжцы беларускіх пісьменьнікаў і паэтаў, а тассама партрэт А. Чарвякова адлібо Адамовіча (рэштка дадатку будзе даслана к 1 ліпеня г. г.). Паўгадовым падпішчыкам дадатак выслаецца паўнасьцю. Прадаўжаецца далейшая падпіска на „ПОЛЫМЯ“ на 1927 год. Гадзым падпішчыкам прадастаўляецца рассрочка: 4 руб. з 1 студзеня; 3 руб. 50 кап. н і ліпеня; 2 руб. 50 кап.—1 мастрычніка. Падпісная ЦАНА: На год — 10 руб. — кап. > 6 месяцаў — 5 руб. — кап. > 3 месяцы — 2 руб. 50 кап. Асобны нумар наштуе 1 руб. 50 кап. Падпіска прымаецца: у рэдакцыі часоп. „Полымя“ (Менск, Савецкая 63); у кнігарні Бел. Дзярж. Выдавецтва № 1 (Менск, Ленінская 20); ва ўсіх акруговых аддзяленьнях Бел. Дзярж. Выдавецтва; у маскоўскім прадстаўніцтве Бел. Дзярж. Выдавецтва і ў кантонах падпіскі на газэты „Правда“ і „Ізвестія“ (Менск, Савецкая 61).

ЛЕКЦІЎ ПО ОБЩЕЙ БУХГАЛТЕРИИ (с вопрсами для повтор., упражн. и задачами) ДЛЯ САМОБУЧЕНИЯ. Для изучающих бухгалтерию на курсах или без помощи учителя необходимо выписать след. пособия (на рус. яз.): 1) Ф. С. Володкович—„Учет и счета“ (12 лекц., 625 вопрос., 19 упражн. 134 задачі)—3 р. 75 к., 2) Его же: „Счетные книги“—75 к., 3) „Сборник тем“ (6 тем)—50 к. Цена с пересылкой. Книги высылаются налож. платеж. после получ. 56 коп. почт. марк. 1—8. АДРЕС: г. Минск, Площадь Свободы, № 5, кв. 4—МЕНРАШУ.

ДА ЗВОЛ Народнага Камісарыята Фінансаў БССР. 24 лютага 1927 году. У сувязі з пастаповай СНК БССР ад 19 лютага г. г., аснованага на хадайніцтве агульнага сходу Акцыянераў Беларускага Банку Камунальнае Гаспадаркі і Кватэрнага Будаўніцтва ад 2 студзеня г. г. аб павялічэньні асноўнага капіталу банку да 1.500.000 руб., Народны Камісарыят Фінансаў БССР дазваляе Праўдзельнаму Банку выпусціць дадаткова 10.000 акцыяў па намінальнай каштоўнасьці ў 100 руб. кожная на намінальную суму 1.000.000 руб. (адзін мільён рублёў). Нам. Наркамфіна БССР Мінуліч. Заг. Валютнага Адзеду Карначоў. № 72275. Галоўлітбел № 24748. Менск, 1-я дзяржаўная друкарня